

Эрүүл мэндийн
хөгжлийн төв

Дугаар №3

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Улаанбаатар хот

Энэхүү тохимолын дэлгэрэнгүй мэдээллийг
www.hdc.gov.mn цахим хуудаснаас татаж харна уу.

Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв
Эрүүл мэндийн мэдээллийн албанаас эрхлэн гаргав.

Шуудангийн хаяг: 14210 Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг, Энхтайвны
гудамж, 13В байр

E-mail: admin@hdc.gov.mn, www.hdc.gov.mn

Факс: 976-11-320633

Утас: 70111485
70128801

ГАРЧИГ

БҮЛЭГ I.	ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД	5-17
БҮЛЭГ II.	ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	18-22
БҮЛЭГ III.	ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧИН	23-38
БҮЛЭГ IV.	ХАЛДВАРТ ӨВЧИН	39-43
БҮЛЭГ V.	ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ	44-49

БҮЛЭГ I. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

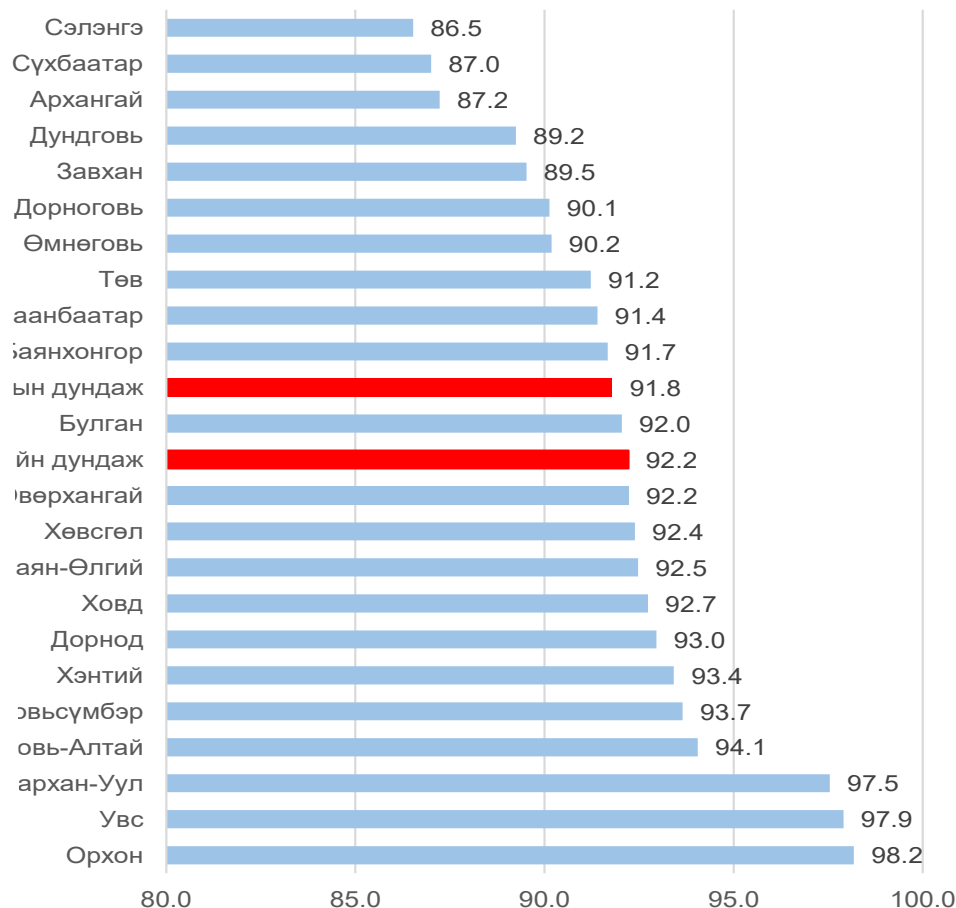

БҮЛЭГ I. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

Жирэмсний хяналт

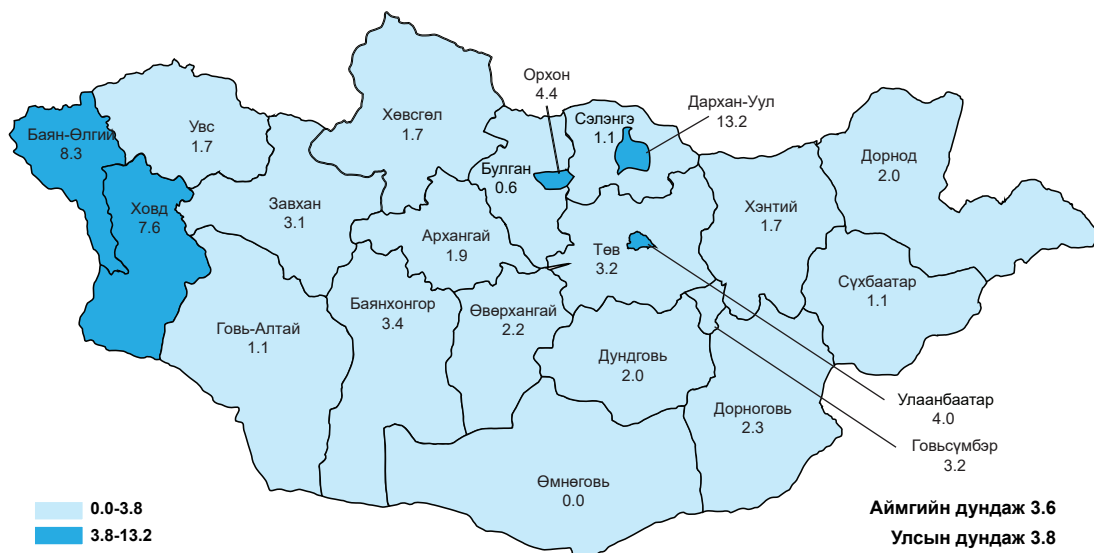
Улсын хэмжээнд 2023 оны 3-р улирлын байдлаар жирэмсний хяналтад шинээр 14607 эмэгтэйчүүд хамрагдсан ба 91.8 хувь нь эхний 3 сартайд, 7.5 хувь нь 4-6 сартайд, 0.7 хувь нь 7 ба түүнээс дээш сартайд хяналтад орсон байна

Зураг 1. Жирэмсний эрт хяналтын хувь, 2023 оны 3-р улиралд

Хяналтад орсон жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 96.4 хувь нь цусны шинжилгээнд хамрагдсанаас 3.8 хувь нь цус багадалттай байна.

Зураг 2. Цус багадалттай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь, 2023 оны 3-р улиралд

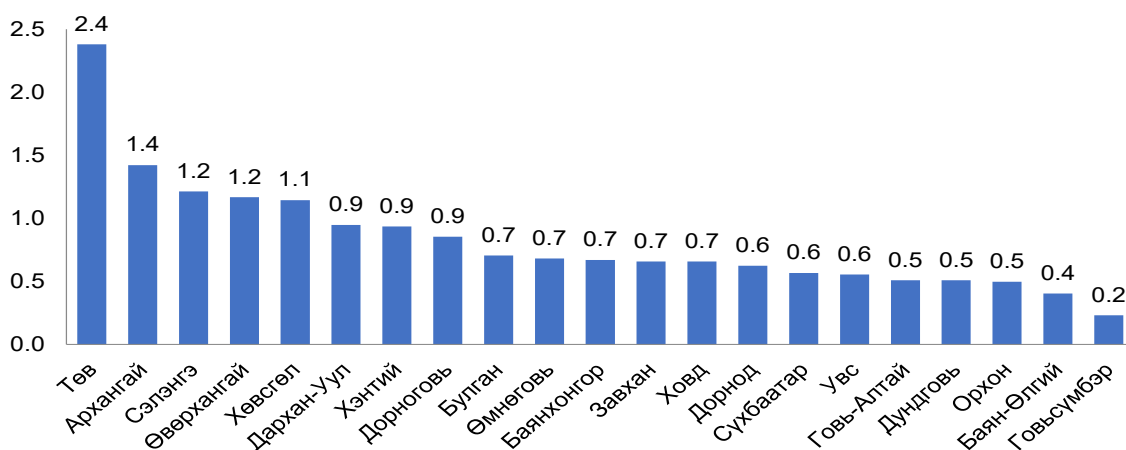
Шинээр хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдээс трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд 92.7 хувь, заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд 92.5 хувь, тэмбүү илрүүлэх шинжилгээнд 98.6 хувь, ХДХВ/ДОХ илрүүлэх шинжилгээнд 98.6 хувь нь хамрагдсан байна.

Хүснэгт 1. БЗДХ-ын шинжилгээнд хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн тоо, 2023 оны 3-р улиралд

№	Аймаг/хот	Трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг	Заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг	Тэмбүү илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг
A	Б	1	2	3	4	5	6
1	Архангай	234	0	234	0	314	4
2	Баян-Өлгий	401	0	401	0	525	0
3	Баянхонгор	334	21	334	0	360	11
4	Булган	162	1	162	0	171	0
5	Говь-Алтай	141	0	141	0	184	3
6	Говьсүмбэр	63	0	63	0	63	0
7	Дархан-Уул	448	7	448	0	448	5
8	Дорноговь	330	1	330	0	324	4
9	Дорнод	202	3	202	0	349	7
10	Дундговь	145	0	121	0	149	0
11	Завхан	184	0	184	0	227	3
12	Орхон	385	11	385	0	385	1
13	Өвөрхангай	385	0	385	0	457	6
14	Өмнөговь	336	0	336	0	377	0
15	Сүхбаатар	285	4	285	0	285	1
16	Сэлэнгэ	351	7	342	0	371	1
17	Төв	270	3	270	0	315	1
18	Увс	270	3	281	1	346	2
19	Ховд	346	0	339	0	364	0
20	Хөвсгөл	432	5	432	7	460	2
21	Хэнтий	234	2	234	0	296	1
22	Аймгийн дүн	5938	68	5909	8	6770	52
23	Улаанбаатар	7607	99	7607	7	7629	175
24	Улсын дүн	13545	167	13516	15	14399	227

Улсын хэмжээнд 2023 оны 3-р улирлын байдлаар 15927 эх төрсөн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 1773 төрөлтөөр буюу 10.0 хувиар буурсан байна. Төрөлтийн тоо өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад аймгуудад болон Улаанбаатар хотод 1-1773 төрөлтөөр буурч, Төв, Өмнөговь аймгуудад 4-22 төрөлтөөр өссөн үзүүлэлттэй байна.

Зураг 4. Хөдөө, орон нутгаас Улаанбаатар хотод ирж амаржсан эхчүүдийн эзлэх хувь, 2023 оны 3-р улиралд

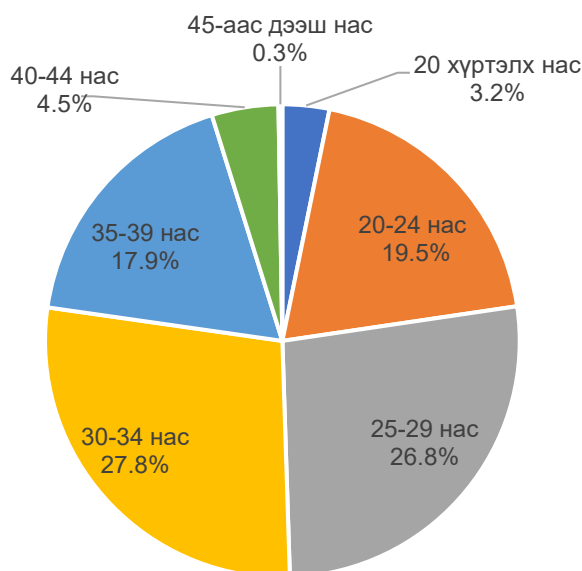

Төрсөн эхчүүдийн 12801 нь буюу 80.4 хувь нь эмчийн хяналтын үзлэгт 6 ба түүнээс дээш удаа хамрагдсан байна. Нийт төрөлтийн 0.2 хувийг гэрийн төрөлт эзэлж байгаа бөгөөд Дорнод, Хэнтий, Сүхбаатар, Завхан, Баян-Өлгий, Говь-Алтай, Баянхонгор, Төв, Хөвсгөл, Архангай, Сэлэнгэ аймгуудад улсын дундажаас 0.1-0.4 хувиар өндөр байна.

Төрсөн эхчүүдийг нийгмийн байдлаар авч үзвэл: ажилгүй 47.4, ажилчин 14.2, албан хаагч 13.6, оюутан 10.4, малчин 7.1, бусад албан тушаал 6.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

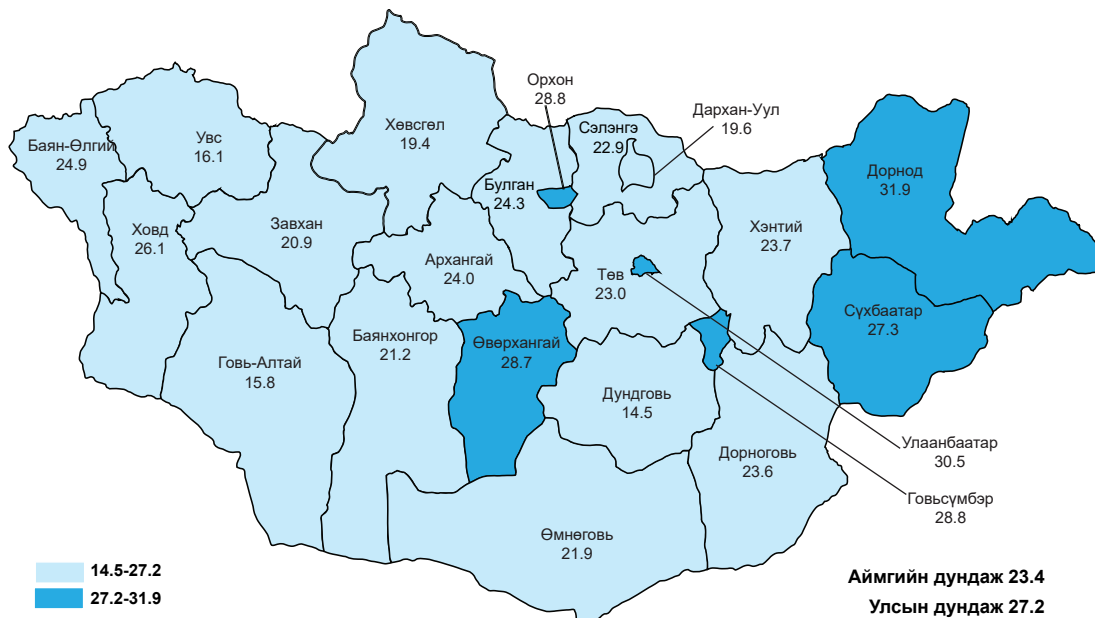
Хөдөө орон нутгаас Улаанбаатар хотод ирж амаржиж буй эхчүүдийн 38.7 хувь нь төвийн бүс, 32.9 хувь нь хангайн бүс, 15.0 хувь нь баруун бүс, 13.4 хувийг зүүн бүсийн аймгууд эзэлж байна.

Зураг 3. Төрсөн эхчүүд, насны ангиллаар, хувиар, 2023 оны 3-р улиралд

2023 оны 3-р улирлын байдлаар мэс заслын аргаар төрсөн эхчүүд 27.2 хувийг эзэлж байгаа ба 15.6 хувь нь төрөлтийн хүндрэлтэй, 84.4 хувь нь хүндрэлгүй төрсөн байна.

Зураг 5. Мэс заслын аргаар төрсөн эхчүүдийн эзлэх хувь, 2023 оны 3-р улиралд

Нийт төрсөн эхчүүдийн 25.1 хувь нь төрөх үеийн хүндрэл, 33.2 хувь нь жирэмсэн үеийн хүндрэл, 1.7 хувь нь төрсний дараах үеийн хүндрэлээр тус тус оношлогдож, эмчлэгдсэн байна.

**Төрөлт, төрөх үед үзүүлсэн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ
/2023 оны 3-р улиралд/**

№	Аймаг/хотын нэр	Төрөлтийн эзлэх хувь					20 хүртэлх насны төрөлтийн эзлэх хувь	35-аас дээш насны төрөлтийн эзлэх хувь
		Аймаг, хотын нэгдсэн эмнэлэгт	Хувийн эмнэлэгт	Сумын нэгдсэн эмнэлэг	Сумын эмнэлэгт	Гэртээ		
А	Б	1	2	4	5	6	7	8
1	Архангай	84.3	0.0	0.0	15.1	0.6	4.3	17.8
2	Баян-Өлгий	86.8	0.0	0.0	12.7	0.4	1.1	19.9
3	Баянхонгор	94.2	0.0	0.0	5.3	0.5	4.6	18.0
4	Булган	84.7	0.0	0.0	15.3	0.0	2.7	24.0
5	Говь-Алтай	95.3	0.0	0.0	4.3	0.4	4.3	22.6
6	Говьсүмбэр	98.8	0.0	0.0	1.3	0.0	5.0	22.5
7	Дархан-Уул	99.8	0.0	0.0	0.0	0.2	3.7	23.2
8	Дорноговь	97.5	0.0	2.5	0.0	0.0	3.6	20.0
9	Дорнод	98.7	0.0	0.0	1.0	0.3	3.9	18.6
10	Дундговь	97.0	0.0	0.0	3.0	0.0	3.6	20.5
11	Завхан	59.3	0.0	36.6	3.7	0.4	2.2	16.5
12	Орхон	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.2	20.7
13	Өвөрхангай	83.2	0.0	12.3	4.5	0.0	4.1	21.7
14	Өмнөговь	85.9	0.0	0.0	14.1	0.0	6.1	18.7
15	Сүхбаатар	94.6	0.0	0.0	5.1	0.3	5.1	22.4
16	Сэлэнгэ	53.3	0.0	38.1	7.9	0.6	4.8	23.2
17	Төв	83.4	0.0	0.0	16.0	0.5	2.1	27.8
18	Увс	91.3	0.0	0.0	8.7	0.0	1.7	19.6
19	Ховд	87.0	0.0	6.1	7.0	0.0	2.2	17.8
20	Хөвсгөл	86.5	0.0	0.0	12.9	0.5	5.4	19.4
21	Хэнтий	80.5	0.0	10.2	9.0	0.3	6.0	20.1
22	Аймгийн дундаж	88.0	0.0	4.6	7.1	0.3	3.6	20.3
23	Улаанбаатар	94.0	5.9	0.0	0.0	0.2	2.8	24.8
24	Улсын дундаж	91.2	3.1	2.2	3.3	0.2	3.2	22.7

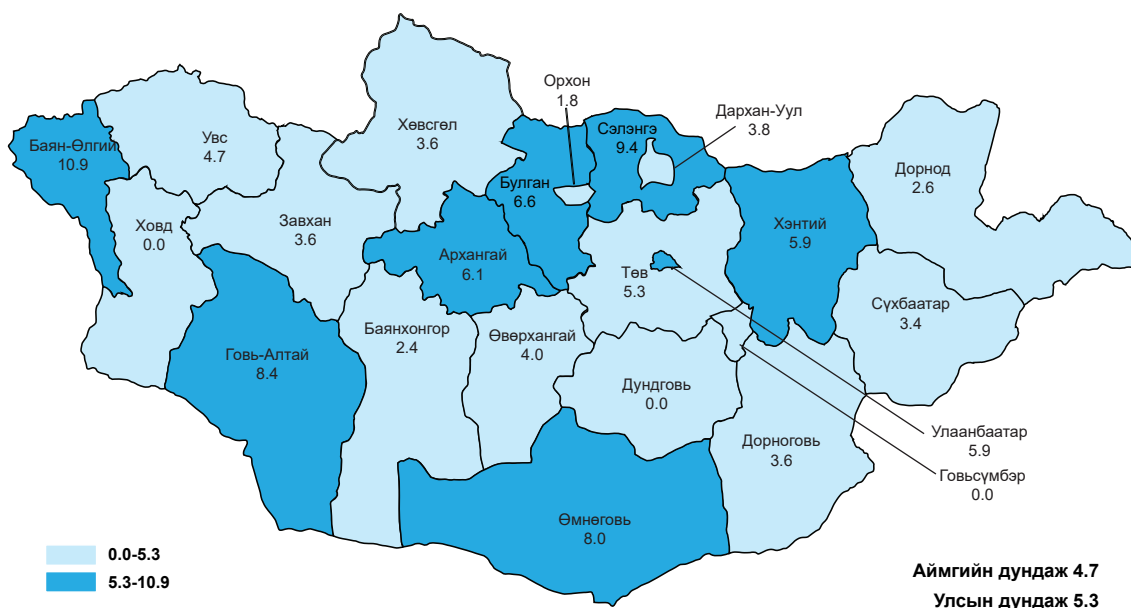
Хүүхдийн эрүүл мэнд

2023 оны 3-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд 16029 хүүхэд амьд төрсөн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 1835 хүүхдээр буюу 10.3 хувиар буурсан. Төрөлтийн түвшин 1000 хүн амд 4.8 байна.

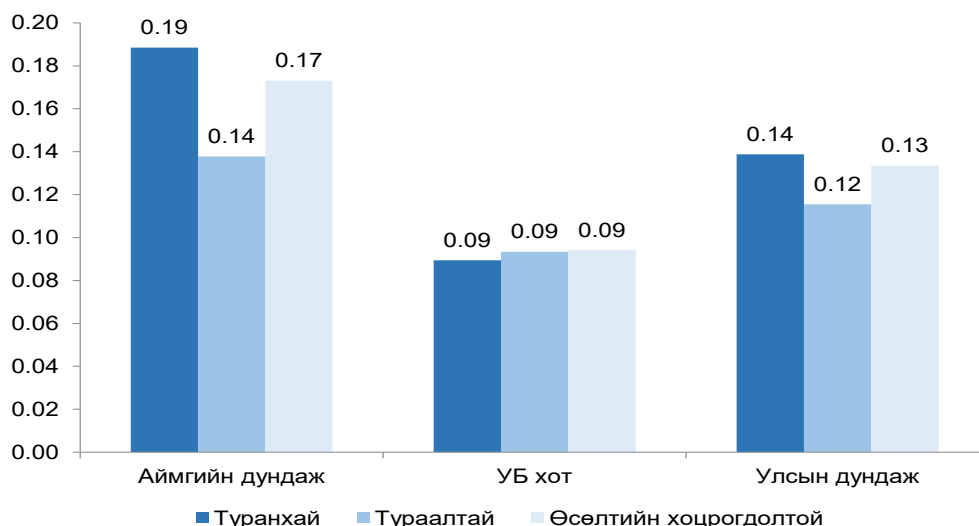
Амьд төрсөн хүүхдийн 8320 буюу 51.9 хувь нь хүү, 7709 буюу 48.1 хувь нь охин байна. Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 100 охинд ойролцоогоор 108 хүү ногдож байна.

Амьд төрсөн нийт хүүхдээс 711 нярай буюу 4.4 хувь нь 2500 грамаас доош жинтэй, 93 тохиолдол буюу 0.6 хувь нь төрөлхийн гажигтай төрсөн байна.

Төрсний дараа 1 цагийн дотор хөхөө амласан хүүхдийн эзлэх хувь 96.9 байна. Дутуу төрөлтийн түвшин 1000 амьд төрөлтөд 61.8 байна. Амьгүй төрөлтийн түвшин 1000 нийт төрөлтөд 5.3 байна.

Зураг 6. Амьгүй төрөлтийн түвшин, 1000 нийт төрөлтөд, 2023 оны 3-р улиралд

2023 оны 3-р улирлын байдлаар тав хүртэлх насны хүүхдийн өсөлт хөгжлийн хяналтад 454581 хүүхэд хамрагдсанаас 0.14 хувь нь туранхай, 0.12 хувь нь тураалтай, 0.13 хувь нь өсөлтийн хоцрогдолтой байна.

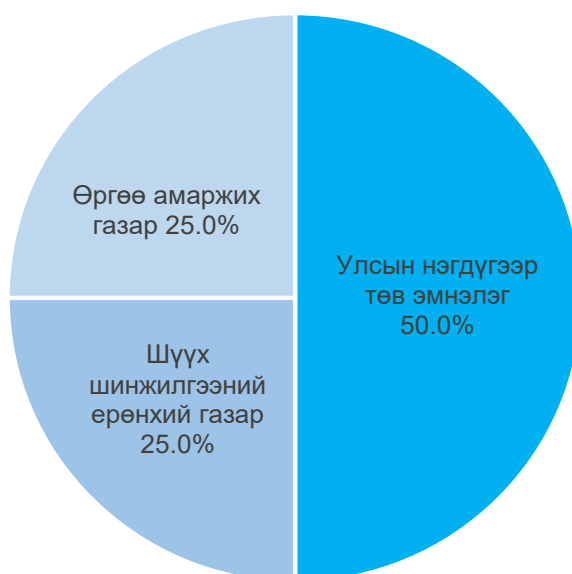
Зураг 7. Тав хүртэлх насны хүүхдийн өсөлт хөгжлийн хяналт, хувиар, 2023 оны 3-р улиралд

Эхийн эндэгдэл

Улсын хэмжээнд 2023 оны 3-р улирлын байдлаар эхийн эндэгдлийн 4 тохиолдол бүртгэгдэж, 100 000 амьд төрөлтөд 25.0 байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 1 тохиолдлоор буюу 100 000 амьд төрөлтөд 3.0-оор буурсан байна.

Хүснэгт 2. Эхийн эндэгдэл, 100 000 амьд төрөлтөд, 2021-2023 оны 3-р улиралд

Байршил	2021 он	2022 он	2023 он
Аймгийн дундаж	77.8	12.1	0.0
УБ хот	129.1	41.5	47.2
Улсын дундаж	103.9	28.0	25.0

Зураг 8. Эхийн эндэгдэл, насны ангилал, эмнэлгийн шатлалаар, 2023 оны 3-р улиралд**Нялхсын эндэгдэл**

Улсын хэмжээнд 2023 оны 3-р улирлын байдлаар нялхсын эндэгдлийн 188 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 11.7 ногдож байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 9 тохиолдлоор буурсан үзүүлэлттэй байна. Нялхсын эндэгдлийн 54.8 хувь нь эрэгтэй, 45.2 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна.

Нялхсын эндэгдлийн 60.1 хувийг нярайн эндэгдэл эзэлж байгаа ба 1000 амьд төрөлтөд ногдох нярайн эндэгдэл 7.0 байна. Нярайн эндэгдлийн нийт 113 тохиолдлын 77 буюу 68.1 хувь нь эрт үеийн эндэгдэл, 36 буюу 31.9 хувийг хожуу үеийн эндэгдэл тус тус эзэлж байна.

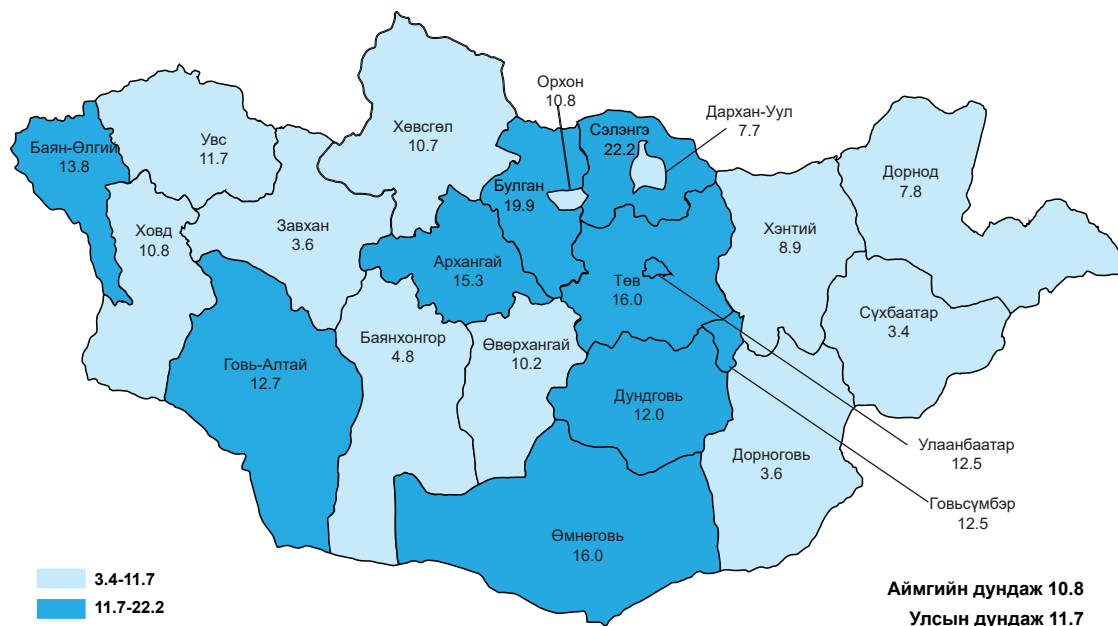
2023 оны 3-р улирлын байдлаар бүртгэгдсэн 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийг аймгуудаар харьцуулбал: Сэлэнгэ (22.2), Булган (19.9), Өмнөговь (16.0), Төв (16.0), Архангай (15.3), Баян-Өлгий (13.8), Говь-Алтай (12.7), Говьсүмбэр (12.5), Дундговь (12.0), Увс (11.7) аймгуудад болон Улаанбаатар (12.5) улсын дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна.

Нялхсын эндэгдлийг шалтгаанаар авч үзвэл: Перинаталь үеийн эмгэг 61.7 хувь, төрөлхийн хөгжлийн гажиг 10.1 хувь, амьсгалын тогтолцооны эмгэг 7.4 хувийг тус тус эзэлж байна.

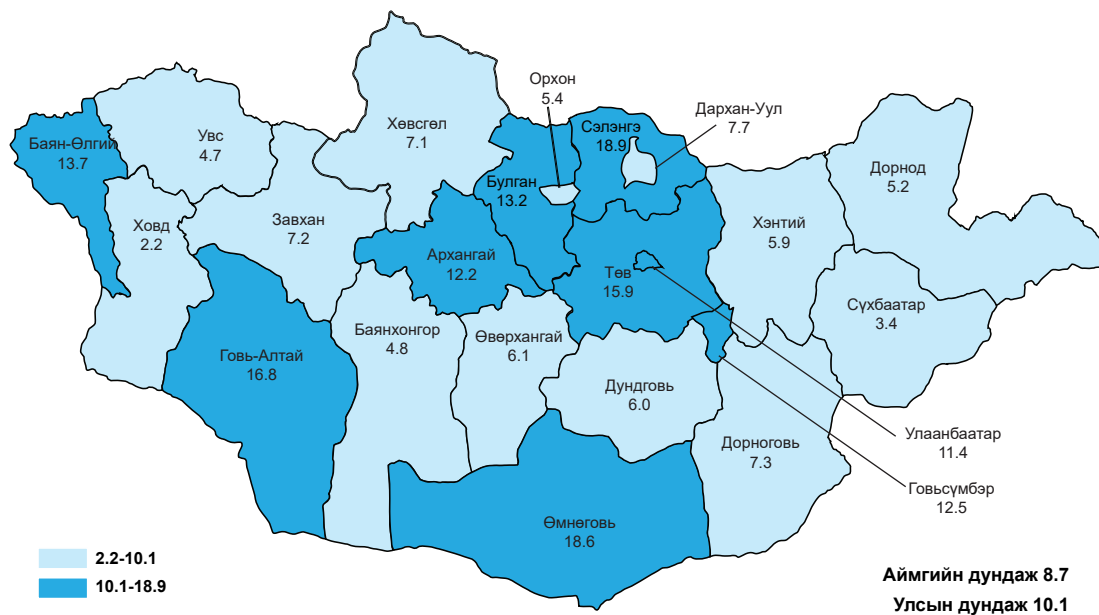
Хүснэгт 3. Нялхсын эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2021-2023 оны 3-р улиралд

Байршил	2021 он	2022 он	2023 он
Аймгийн дундаж	12.7	10.8	10.8
УБ хот	10.7	11.2	12.5
Улсын дундаж	11.6	11.0	11.7

Зураг 9. Нялхсын эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2023 оны 3-р улиралд

Зураг 10. Перинаталь эндэгдэл, 1 000 нийт төрөлтөд, 2023 оны 3-р улиралд

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл

Улсын хэмжээнд 2023 оны 3-р улирлын байдлаар тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 234 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 14.6 ногдож байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4 тохиолдлоор буурсан байна.

Тав хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн 135 тохиолдол буюу 57.7 хувь нь эрэгтэй, 99 тохиолдол буюу 42.3 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна. Нийт тохиолдлын 26.6 хувь нь эмнэлгээс гадуур, 73.4 хувь нь эмнэлэгт нас барсан ба үүнээс хоног болоогүй нас баралт 25.7 хувийг эзэлж байна.

Шалтгаанаар авч үзвэл: Нийт эндэгдлийн 82.8 хувь нь өвчнөөр, 17.2 хувь нь осол, гэмтлийн улмаас эндсэн байна. Перинаталь үед үүссэн эмгэг 49.8 хувь, төрөлхийн хөгжлийн гажиг 9.0 хувь, амьсгалын тогтолцооны эмгэг 8.6 хувийг тус тус эзэлж байна.

1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл Сэлэнгэ (28.6), Төв (26.6), Дундговь (24.1), Булган (19.9), Хөвсгөл (19.6), Өмнөговь (18.7), Архангай (18.3), Баян-Өлгий (18.0), Увс (16.4), Өвөрхангай (16.3) аймгуудад улсын дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна.

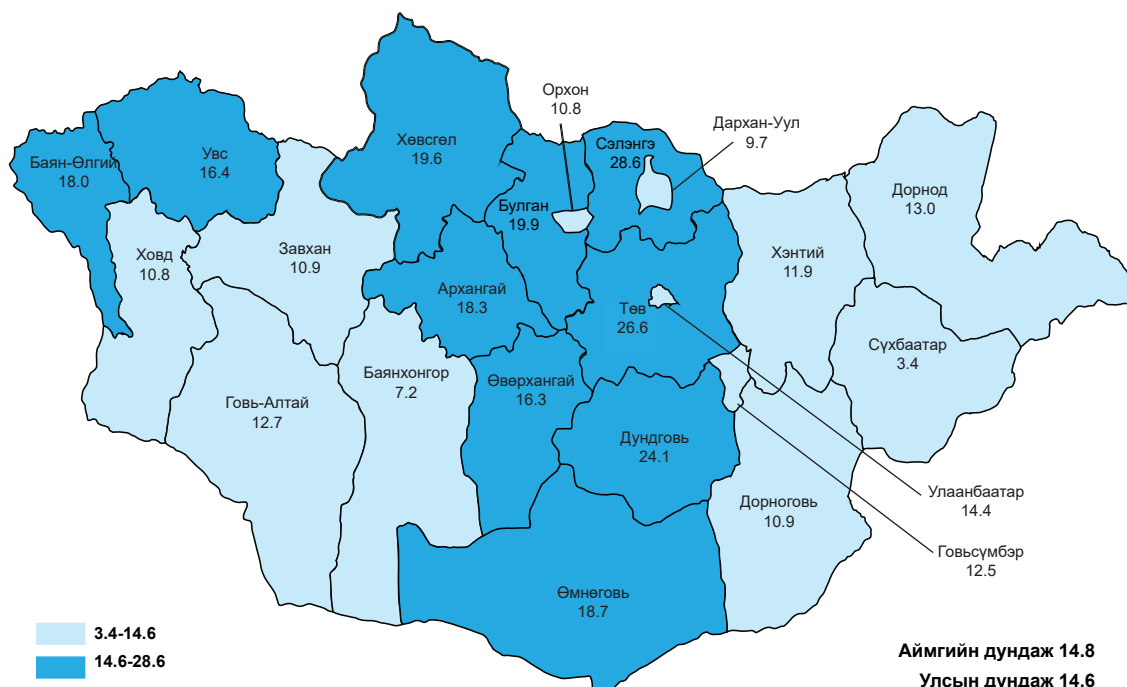
Хүснэгт 4. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрөлтөд, 2021-2023 оны 3-р улиралд

Байршил	2021 он	2022 он	2023 он
Аймгийн дундаж	15.6	14.3	14.8
УБ хот	12.9	12.5	14.4
Улсын дундаж	14.2	13.3	14.6

Хүснэгт 5. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаан, хувиар, 2023 оны 3-р улиралд

Өвчний бүлэг ӨОУА-10	1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	61.7	49.6
Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	10.1	9.0
Нас баралтын гадны шалтгаан	5.9	15.0
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	7.4	8.5
Бусад эрхтэн тогтолцооны өвчин	14.9	17.9
Бүгд	188/100%/	234 /100%/

Зураг 11. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2023 оны 3-р улиралд

Хүснэгт 6. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаан, бодит тоо, хувиар, 2023 оны 3-р улиралд

Өвчний бүлэг ӨОУА-10	1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл						5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл					
	Аймгийн дүн		Улаанбаатар		Улсын дүн		Аймгийн дүн		Улаанбаатар		Улсын дүн	
	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь
Төрөх тойрны (перинаталь) үед үүсэх оёг	45	54.9	71	67.0	116	61.7	45	40.2	71	58.2	116	49.6
Төрөлхийн гажиг, хэв гажил, өнгөт цогцын гажуудал	11	13.4	8	7.5	19	10.1	12	10.7	9	7.4	21	9.0
Гадны шалтгаант нас баралт	8	9.8	3	2.8	11	5.9	25	22.3	10	8.2	35	15.0
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	6	7.3	8	7.5	14	7.4	12	10.7	8	6.6	20	8.5
Хаа ч ангилаагүй хам шинж тэмдэг	4	4.9	4	3.8	8	4.3	4	3.6	4	3.3	8	3.4
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	2	2.4	2	1.9	4	2.1	4	3.6	3	2.5	7	3.0
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	4	4.9	1	0.9	5	2.7	5	4.5	2	1.6	7	3.0
Бусад	2	2.4	9	8.5	11	5.9	5	4.5	15	12.3	20	8.5
Бүгд	82	100.0	106	100.0	188	100.0	112	100.0	122	100.0	234	100.0

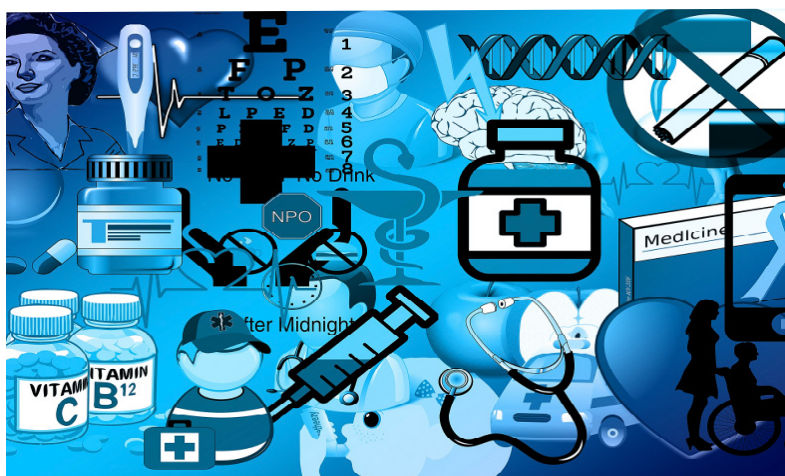
Нялхсын эндэгдэл, 2023 оны 3-р улиралд

№	Аймаг/хотын нэр	Перинаталь эндэгдэл /амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/	Амьгүй төрөлт /амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн эрт үеийн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн хожуу үеийн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/
А	Б	1	2	3	4	5
1	Архангай	12.2	6.1	6.1	6.1	0.0
2	Баян-Өлгий	13.7	10.9	9.7	2.8	6.9
3	Баянхонгор	4.8	2.4	2.4	2.4	0.0
4	Булган	13.2	6.6	6.6	6.6	0.0
5	Говь-Алтай	16.8	8.4	8.5	8.5	0.0
6	Говьсүмбэр	12.5	0.0	12.5	12.5	0.0
7	Дархан-Уул	7.7	3.8	3.9	3.9	0.0
8	Дорноговь	7.3	3.6	3.6	3.6	0.0
9	Дорнод	5.2	2.6	2.6	2.6	0.0
10	Дундговь	6.0	0.0	12.0	6.0	6.0
11	Завхан	7.2	3.6	3.6	3.6	0.0
12	Орхон	5.4	1.8	7.2	3.6	3.6
13	Өвөрхангай	6.1	4.0	4.1	2.0	2.0
14	Өмнөговь	18.6	8.0	10.7	10.7	0.0
15	Сүхбаатар	3.4	3.4	0.0	0.0	0.0
16	Сэлэнгэ	18.9	9.4	12.7	9.5	3.2
17	Төв	15.9	5.3	16.0	10.6	5.3
18	Увс	4.7	4.7	7.0	0.0	7.0
19	Ховд	2.2	0.0	4.3	2.2	2.2
20	Хөвсгөл	7.1	3.6	7.1	3.6	3.6
21	Хэнтий	5.9	5.9	0.0	0.0	0.0
22	Аймгийн дундаж	8.7	4.7	6.2	4.0	2.2
23	Улаанбаатар	11.4	5.9	7.8	5.6	2.2
24	Улсын дундаж	10.1	5.3	7.0	4.8	2.2

**Тав хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2023 оны 3-р улиралд/**

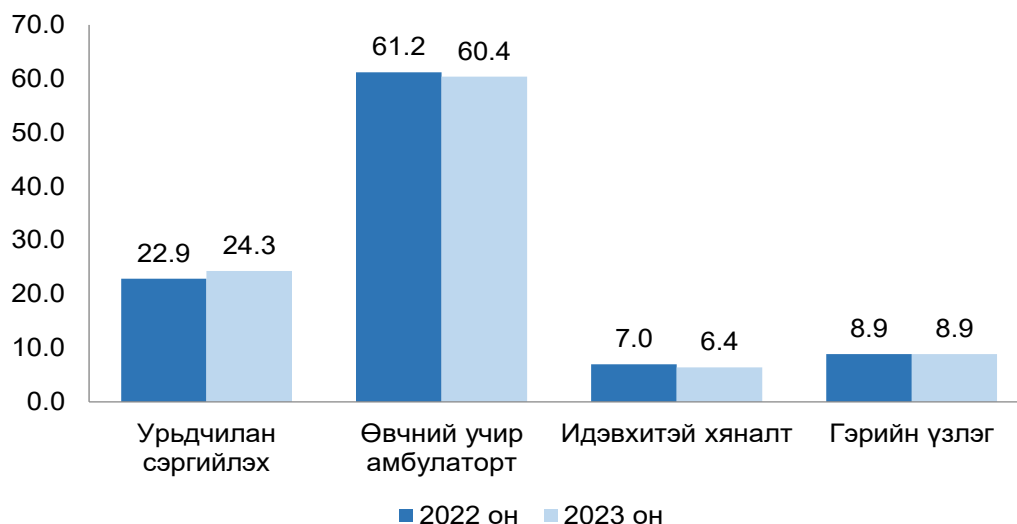
Аймаг/хотын нэр	Тухайн насны 1000 хүүхдэд				
	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	28.6	19.2	13.8	2.4	1.1
Говь-Алтай	58.0	59.5	19.5	6.4	6.7
Завхан	124.2	57.1	20.5	7.7	13.5
Увс	106.7	59.4	25.3	2.4	4.4
Ховд	82.6	63.6	22.7	8.1	9.7
Хангайн бүс					
Архангай	109.7	59.6	19.8	13.4	4.3
Баянхонгор	75.4	46.0	11.5	3.0	10.9
Булган	74.4	57.2	13.1	3.8	7.5
Орхон	41.4	21.1	13.7	1.1	0.6
Өвөрхангай	40.1	24.4	11.2	2.9	1.3
Хөвсгөл	67.4	27.2	10.8	1.5	4.9
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	22.5	1.9	4.9	0.0	0.8
Дархан-Уул	100.6	30.2	22.3	0.1	0.2
Дорноговь	201.0	95.1	45.1	9.9	18.3
Дундговь	77.2	48.0	20.0	9.3	5.7
Өмнөговь	158.3	66.3	31.9	8.8	17.4
Сэлэнгэ	46.6	16.7	15.6	3.9	4.6
Төв	128.9	41.0	25.6	8.4	5.1
Зүүн бүс					
Дорнод	98.9	70.4	37.0	2.7	3.9
Сүхбаатар	128.9	41.5	38.0	0.8	3.3
Хэнтий	78.0	38.0	17.6	1.7	5.0
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	34.4	22.0	22.7	33.4	14.3
Улсын дундаж	73.1	39.6	25.5	21.4	11.6

БҮЛЭГ II. ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

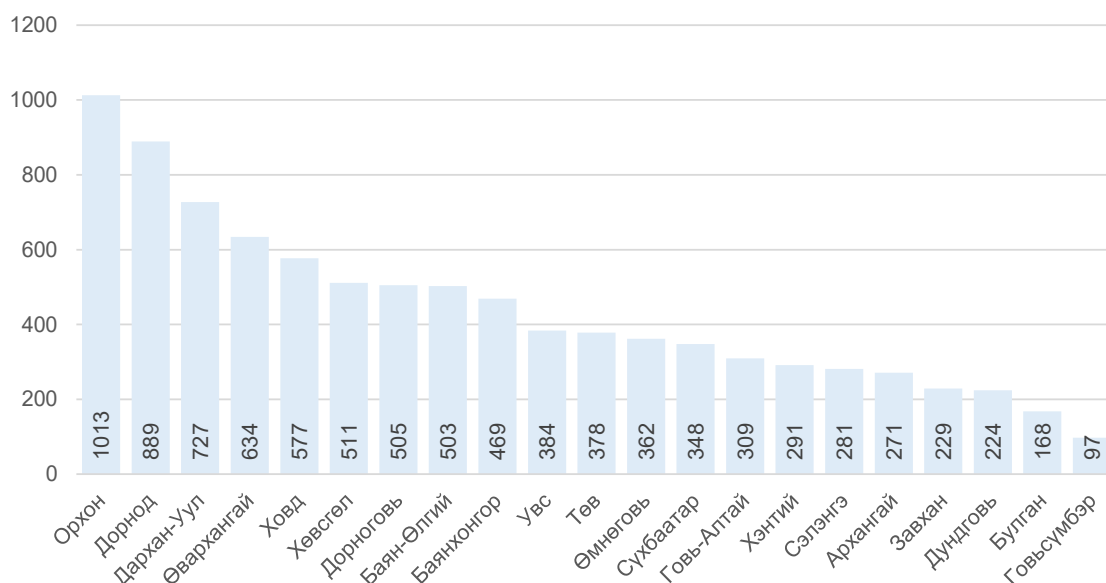
БҮЛЭГ 2. ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Улсын хэмжээнд 2023 оны 3-р улирлын байдлаар нийт 5114877 эмчийн үзлэг хийгдсэнээс 24.3 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, 60.4 хувийг өвчний учир амбулаторт, 8.9 хувийг гэрийн үзлэг, 6.4 хувийг идэвхитэй хяналтын үзлэг тус тус эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад урьдчилан сэргийлэх үзлэг 1.4 хувиар өсч, өвчний учир амбулаторийн үзлэг 0.8, идэвхитэй хяналт 0.6 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг 12. Эмчийн үзлэг төрлөөр, хувь, 2022, 2023 оны 3-р улиралд

Эмчийн үзлэгийг эмнэлгийн төрлөөр харуулбал: 27.8 хувийг өрхийн эмчийн, 8.7 хувийг баг, сумын эмчийн, 31.3 хувийг аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн эмчийн, 32.2 хувийг лавлагаа шатлалын эмнэлгүүд болон бусад эмнэлгийн эмчийн үзлэг эзэлж байна.

Улсын хэмжээнд нийт 33503 эмчлүүлэгчид мэс заслын хагалгаа хийгдсэн бөгөөд 72.6 хувь нь Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд хийгдсэн байна. Нийт мэс заслын хагалгааны 24.6 хувийг хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцооны, 16.3 хувийг яс, булчингийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд 13.3 хувийг эм бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд эзэлж байгаа нь дийлэнхи хувийг эзэлж байна.

Зураг 13. Мэс заслын хагалгаа, бодит тоо, аймгаар, 2023 оны 3-р улиралд

Хүснэгт 7. Зонхилон хийгдсэн мэс заслын хагалгаа, төрлөөр, 2023 оны 3-р улиралд

Мэс засал төрлөөр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо					
	Улсын дүн		Улаанбаатар		Аймгийн дүн	
	Бодит тоо	Эзлэх хувь	Бодит тоо	Эзлэх хувь	Бодит тоо	Эзлэх хувь
Хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	8252	24.6	5298	15.8	2954	8.8
Яс, булчингийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	5472	16.3	4288	12.8	1184	3.5
Эм бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд	4465	13.3	3212	9.6	1253	3.7
Гадна эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	3024	9.0	1773	5.3	1251	3.7
Хамар, ам, залгиурт хийгдэх мэс заслууд	2825	8.4	2116	6.3	709	2.1
Нүдэнд хийгдэх мэс заслууд	2030	6.1	1751	5.2	279	0.8
Зүрх судасны тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	1687	5.0	1598	4.8	89	0.3
Бусад	1678	5.0	1268	3.8	410	1.2
Эр бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд	859	2.6	604	1.8	255	0.8
Шээсний замд хийгдэх хагалгаанууд	786	2.3	711	2.1	75	0.2
Мэдрэлийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	772	2.3	709	2.1	63	0.2
Эх барихын ажилбарууд	655	2.0	183	0.5	472	1.4
Чихэнд хийгдэх мэс заслууд	375	1.1	262	0.8	113	0.3
Амьсгалын эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	345	1.0	295	0.9	50	0.1
Дотоод шүүрлийн булчирхайн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	185	0.6	185	0.6	0	0.0
Цус болон тунгалгийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	93	0.3	80	0.2	13	0.0
Нийт	33503	100.0	24333	72.6	9170	27.4

Улсын хэмжээнд 2023 оны 3-р улирлын байдлаар 185200 түргэн тусламжийн дуудлага хүлээн авч үйлчилсэнээс 7.1 хувийг алсын, 8.9 хувийг осол, гэмтлийн дуудлага эзэлж байна.

Хүснэгт 8. Түргэн тусламжийн дуудлага, аймгаар, 2023 оны 3-р улиралд

№	Аймаг/хотын нэр	Түргэн тусламжийн дуудлага			Нийт дуудлаганд эзлэх хувь	Алсын дуудлагын эзлэх хувь	Осол, гэмтлийн дуудлагын эзлэх хувь
		Нийт	Алсын дуудлага	Осол, гэмтлийн дуудлага			
1	Архангай	3392	816	167	1.8	24.1	4.9
2	Баян-Өлгий	3920	908	146	2.1	23.2	3.7
3	Баянхонгор	3596	901	173	1.9	25.1	4.8
4	Булган	3356	440	113	1.8	13.1	3.4
5	Говь-Алтай	2783	453	116	1.5	16.3	4.2
6	Говьсүмбэр	937	73	42	0.5	7.8	4.5
7	Дархан-Уул	3808	172	349	2.1	4.5	9.2
8	Дорноговь	3993	574	202	2.2	14.4	5.1
9	Дорнод	2448	197	93	1.3	8.0	3.8
10	Дундговь	2140	358	89	1.2	16.7	4.2
11	Завхан	4430	650	93	2.4	14.7	2.1
12	Орхон	3735	73	236	2.0	2.0	6.3
13	Өвөрхангай	4219	1289	253	2.3	30.6	6.0
14	Өмнөговь	2399	328	124	1.3	13.7	5.2
15	Сүхбаатар	3981	742	108	2.1	18.6	2.7
16	Сэлэнгэ	6825	902	270	3.7	13.2	4.0
17	Төв	3680	1156	215	2.0	31.4	5.8
18	Увс	3231	859	108	1.7	26.6	3.3
19	Ховд	3294	731	116	1.8	22.2	3.5
20	Хөвсгөл	3831	757	201	2.1	19.8	5.2
21	Хэнтий	5124	708	118	2.8	13.8	2.3
22	Аймгийн дугдаж	75122	13087	3332	40.6	17.4	4.4
23	Улаанбаатар	110078	37	13098	59.4	0.0	11.9
24	Улсын дундаж	185200	13124	16430	100.0	7.1	8.9

Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүдийн хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд /2023 оны 3-р улиралд/

№	Эмнэлгийн нэр	Хэвтсэн өвчтөн	Гарсан өвчтөн	Ор хоног	Нас барагт	Эмнэлгийн нас барагт	Эмнэлгийн нас баралт	Хонгор болоогүй нас баралт	Хонгор болоогүй нас баралтын хувь	Үүнээс 8-24 цагийн дотор нас барагт	8-24 цагийн дотор нас бараалтын хувь	Эмчлэгдсэн өвчтөн	Орны фонд ашиглалт	Фонд ашиглалтын хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт
1	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг	5764	5728	33312	96	96	100.0	15	15.6	10	66.7	5794	68.5	74.5	5.7	11.9
2	Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг	3165	3133	20441	50	50	100.0	12	24.0	11	91.7	3174	61.8	67.1	6.4	9.6
3	Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг	5704	5529	37963	97	97	100.0	16	16.5	10	62.5	5665	85.5	92.9	6.7	12.8
4	Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	7508	7417	48179	89	89	100.0	6	6.7	3	50.0	7507	70.9	77.0	6.4	11.0
5	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв	2273	2314	21473	31	31	100.0	3	9.7	2	66.7	2309	38.8	42.1	9.3	4.2
6	Хавдар судлалын үндэсний төв	2614	2545	15388	105	105	100.0	26	24.8	15	57.7	2632	56.0	60.8	5.8	9.6
7	Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв	5638	5515	43161	57	57	100.0	15	26.3	4	26.7	5605	99.0	107.6	7.7	12.9
8	Арьсны өвчин судлалын үндэсний төв	844	1069	8576	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	957	61.3	66.6	9.0	6.8
9	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	2475	2484	51356	2	2	100.0	0	0.0	0	0.0	2481	93.4	101.5	20.7	4.5
10	Хүүхдийн төв сувилал	544	633	5259	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	589	54.8	59.5	8.9	6.1
11	Уламжлалт анагаах ухаан технологийн хүрээлэн	1509	1486	10539	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1498	78.6	85.5	7.0	11.2
12	Монгол японы сургалтын эмнэлэг	1260	1267	6441	8	8	100.0	0	0.0	0	0.0	1268	61.3	66.7	5.1	12.1
13	Эх, нярай, эмэгтэйчүүдийн үндэсний төв-2	5791	5711	43648	4	4	100.0	1	25.0	0	0.0	5753	66.1	71.9	7.6	8.7
14	АШУҮИС-ийн төв эмнэлэг	14	0	0	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	7	0.0	0.0	0.0	0.2
15	Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар	67777	68129	445430	1074	366	34.1	81	22.1	45	55.6	68490	49.7	54.0	6.5	7.6
16	Нийт дүн	112880	112960	791166	1613	905	56.1	175	19.3	100	57.1	113727	57.0	61.9	7.0	8.2

Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд
/2023 оны 3-р улиралд/

№	Аймаг/хот	Хэвтсэн өвчтөн	Гарсан өвчтөн	Ор хоног	Нас барагт	Эмнэлгийн нас барагт	Эмнэлгийн нас барагтын хувь	Хоног болоогүй нас барагт	Хоног болоогүй нас барагтын хувь	Үүнээс 8-24 цагийн дотор нас барагт	8-24 цагийн дотор нас барагтын хувь	Эмчлэгдсэн өвчтөн	Орны фонд ашиглалт	Фонд ашиглалтын хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт
1	Архангай	3586	3581	24426	151	18	11.9	7	38.9	2	28.6	3659	44.3	48.2	6.7	6.6
2	Баян-Өлгий	6704	6585	44613	125	18	14.4	6	33.3	5	83.3	6707	45.9	49.9	6.7	6.9
3	Баянхонгор	5026	5118	35845	129	24	18.6	8	33.3	5	62.5	5137	51.9	56.5	7.0	7.4
4	Булган	2759	2659	19115	85	16	18.8	7	43.8	7	100.0	2752	57.4	62.4	6.9	8.3
5	Говь-Алтай	3380	3264	23046	75	15	20.0	2	13.3	0	0.0	3360	47.4	51.5	6.9	6.9
6	Говьсүмбэр	1404	1404	10059	16	5	31.3	0	0.0	0	0.0	1412	59.2	64.3	7.1	8.3
7	Дархан-Уул	6309	6295	43065	104	41	39.4	14	34.1	6	42.9	6354	51.0	55.5	6.8	7.5
8	Дорноговь	3943	3949	27148	104	17	16.3	9	52.9	4	44.4	3998	49.4	53.7	6.8	7.3
9	Дорнод	4756	1293	31940	98	24	24.5	8	33.3	4	50.0	3074	55.6	60.5	10.4	5.4
10	Дундговь	2128	2142	14822	65	14	21.5	6	42.9	6	100.0	2168	42.2	45.9	6.8	6.2
11	Завхан	4170	4133	28110	87	18	20.7	5	27.8	3	60.0	4195	44.5	48.3	6.7	6.6
12	Орхон	8251	8239	55093	118	25	21.2	8	32.0	6	75.0	8304	60.7	66.0	6.6	9.2
13	Өвөрхангай	7022	6903	48139	154	24	15.6	13	54.2	6	46.2	7040	45.7	49.6	6.8	6.7
14	Өмнөговь	3819	3704	23267	84	19	22.6	11	57.9	2	18.2	3804	31.0	33.7	6.1	5.1
15	Сүхбаатар	3635	3642	27684	64	13	20.3	6	46.2	5	83.3	3671	52.7	57.3	7.5	7.0
16	Сэлэнгэ	5607	5631	39632	125	16	12.8	8	50.0	3	37.5	5682	48.2	52.4	7.0	6.9
17	Төв	3682	3635	27408	132	31	23.5	17	54.8	6	35.3	3725	47.3	51.5	7.4	6.4
18	Увс	4738	4590	29597	114	13	11.4	3	23.1	1	33.3	4721	53.0	57.7	6.3	8.5
19	Ховд	6267	6320	45905	105	17	16.2	3	17.6	0	0.0	6346	54.1	58.8	7.2	7.5
20	Хөвсгөл	6516	6275	40995	174	34	19.5	16	47.1	5	31.3	6483	41.1	44.7	6.3	6.5
21	Хэнтий	4438	4470	32621	89	27	30.3	10	37.0	6	60.0	4499	55.5	60.3	7.3	7.7
22	Аймгийн дундаж	98140	93832	672530	2198	429	19.5	167	38.9	82	49.1	97085	48.8	53.0	6.9	7.0
23	Улаанбаатар	127663	127637	877836	2110	974	46.2	181	18.6	103	56.9	128705	55.4	60.2	6.8	8.1
24	Улсын дундаж	225803	221469	1550366	4308	1403	32.6	348	24.8	185	53.2	225790	52.3	56.9	6.9	7.6

БҮЛЭГ III. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

БҮЛЭГ 3. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

2023 оны 3-р улиралд амбулаторт бүртгэгдсэн халдварт бус өвчлөлийн нийт 770 210 тохиолдол, хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 210 162 тохиолдол бүртгэгджээ.

Хүснэгт 10. Амбулаторийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2023 оны 3-р улиралд

№	ӨОУА-10 нэршил	Тохиолдлын тоо	10 000 хүн амд	Нийт тохиолдолд эзлэх %
1	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	148967	445.9	19.3
2	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	90108	269.7	11.7
3	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	88195	264.0	11.5
4	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	75310	225.4	9.8
5	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	71376	213.7	9.3
6	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	51619	154.5	6.7
7	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	44092	132.0	5.7
8	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	40515	121.3	5.3
9	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	39191	117.3	5.1
10	Дотоод шүүрэл,тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	25811	77.3	3.4

Хүснэгт 11. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2023 оны 3-р улиралд

№	ӨОУА-10 нэршил	Тохиолдлын тоо	10 000 хүн амд	Нийт тохиолдолд эзлэх %
1	Жирэмслэн, төрөлт ба төрсний дараах үе	29458	88.2	14.6
2	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	26273	78.7	13.1
3	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	25218	75.5	12.5
4	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	19481	58.3	9.7
5	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	18089	54.2	9.0
6	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	14173	42.4	7.0
7	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	12244	36.7	6.1
8	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	10524	31.5	5.2
9	Хавдар	9878	29.6	4.9
10	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	6320	18.9	3.1

Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн мэдээлэл

Улсын хэмжээнд 2023 оны 3-р улирлын байдлаар артерийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэгт 18-аас дээш насны нийт 285226 (13.4%) хүн хамрагдсан бөгөөд 40.5 хувь нь эрэгтэй, 59.5 хувь нь эмэгтэй байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр нийт үзлэгийн 0.6 хувь нь артерийн гипертензи онош батлагдсан байна. Чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлэг үзлэгт 35-аас дээш насны нийт 224 772 (17.2%) хүн хамрагдсанаас 40.1 хувь нь эрэгтэй, 59.9 хувь нь эмэгтэй байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр 0.2 хувьд нь чихрийн шижин өвчний онош батлагдсан байна.

2023 оны 3-р улирлын байдлаар умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэг үзлэгт зорилтот насны нийт 14783 (6.1%) нь хамрагдсан байна. Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлгийн үзлэгт зорилтот насны нийт 98202 (9.2%) эмэгтэй хамрагдсан байна.

**Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлэг
/2023 оны 3-р улиралд/**

№	Аймаг/хот	20 ба түүнээс дээш насны суурин хүн ам /2022/	Зорилтот насны хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хувь
A	Б	1	2	3
1	Архангай	29312	2405	8.2
2	Баян-Өлгий	30959	3236	10.5
3	Баянхонгор	27686	660	2.4
4	Булган	19401	1306	6.7
5	Говь-Алтай	18232	1783	9.8
6	Говьсүмбэр	5359	1175	21.9
7	Дархан-Уул	33572	7547	22.5
8	Дорноговь	21917	1793	8.2
9	Дорнод	25409	0	0.0
10	Дундговь	14725	551	3.7
11	Завхан	23047	170	0.7
12	Орхон	34383	2339	6.8
13	Өвөрхангай	36420	3179	8.7
14	Өмнөговь	22213	1168	5.3
15	Сүхбаатар	20078	3609	18.0
16	Сэлэнгэ	33189	434	1.3
17	Төв	28057	2287	8.2
18	Увс	24918	0	0.0
19	Ховд	26596	2024	7.6
20	Хөвсгөл	43055	10074	23.4
21	Хэнтий	24063	2339	9.7
22	Аймгийн дундаж	542591	48079	8.9
23	Улаанбаатар	520109	50123	9.6
24	Улсын дундаж	1062700	98202	9.2

**Умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэг
/2023 оны 3-р улиралд/**

№	Аймаг/хот	Зорилтот 30, 33, 36, 39, 42, 45, 48, 51, 54, 57, 60 насны эмэгтэй суурин хүн ам /2022 он/	Зорилтот насны хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Зорилтот насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хувь
А	Б	1	2	3
1	Архангай	6400	329	5.1
2	Баян-Өлгий	6601	275	4.2
3	Баянхонгор	6092	649	10.7
4	Булган	4249	281	6.6
5	Говь-Алтай	3919	81	2.1
6	Говьсүмбэр	1186	106	8.9
7	Дархан-Уул	7549	838	11.1
8	Дорноговь	4892	183	3.7
9	Дорнод	5651	0	0.0
10	Дундговь	3152	508	16.1
11	Завхан	5005	120	2.4
12	Орхон	8147	516	6.3
13	Өвөрхангай	8107	443	5.5
14	Өмнөговь	5073	190	3.7
15	Сүхбаатар	4447	910	20.5
16	Сэлэнгэ	7460	431	5.8
17	Төв	6225	320	5.1
18	Увс	5340	0	0.0
19	Ховд	5692	183	3.2
20	Хөвсгөл	9541	1518	15.9
21	Хэнтий	5317	754	14.2
22	Аймгийн дундаж	120045	8635	7.2
23	Улаанбаатар	122009	6148	5.0
24	Улсын дундаж	242054	14783	6.1

Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн мэдээ
/2023 оны 3-р улиралд/

Үзүүлэлт	Архангай	Баянхонгор	Булган	Говьсүмбэр	Дархан-Уул	Дорноговь	Дорнод	Дундговь	Завхан	Орхон	Өвөрхангай	Өмнөговь	Сүхбаатар	Сэлэнгэ	Төв	Увс	Ховд	Хөвсгөл	Хэнтий	Аймгийн дүн	Улаанбаатар	Улсын дүн				
Ардрийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэг (18-аас дээш нас)	Үзлэгт хамрагдсан хувь	5.4	6.6	11.5	9.8	9.5	8.8	23.8	15.2	12.4	4.9	7.1	16.1	10.6	7.2	6.2	17.5	8.8	9.3	7.6	14.9	10.1	11.3	15.8	13.4	
	Үзлэгт хамрагдсан хүний тоо	3293	4309	6445	3970	3553	961	15831	6909	6586	1512	3331	10980	7892	3319	2581	12223	5266	4855	4189	13086	5110	126201	159025	285226	
	Үүнээс	Эр	1467	1734	2629	1929	1385	338	7353	3123	2676	671	1325	4242	3433	1395	1094	4955	2548	2188	1669	5435	2249	53838	61587	115425
		Эм	1826	2575	3816	2041	2168	623	8478	3786	3910	841	2006	6738	4459	1924	1487	7268	2718	2667	2520	7651	2861	72363	97438	169801
	Давтан үзлэг		149	1545	200	79	202	20	99	117	247	11	473	580	260	85	1	981	71	155	818	646	525	7264	23918	31182
Артерийн гипертензи оношлогдсон		130	98	36	28	25	20	69	33	66	4	38	9	27	5	7	18	39	30	53	35	21	791	863	1654	
Цхирийн шижин хэв шинж 2 эрт илрүүлэг үзлэг (35-аас дээш нас)	Үзлэгт хамрагдсан хувь	8.7	7.8	11.8	13.7	8.4	13.0	18.9	15.3	20.0	8.4	7.5	15.6	14.5	9.8	11.2	27.7	9.3	15.1	11.6	18.6	14.1	14.1	20.7	17.2	
	Үзлэгт хамрагдсан хүний тоо	3198	2694	3888	3619	1919	845	7943	4218	6576	1599	2221	6694	6477	2671	2850	12210	3606	4425	3617	9865	4408	95543	129229	224772	
	Үүнээс	Эр	1400	1007	1504	1789	792	310	3706	1758	2671	714	909	2750	2881	1108	1276	4926	1670	1989	1467	4064	1977	40668	49382	90050
		Эм	1798	1687	2384	1830	1127	535	4237	2460	3905	885	1312	3944	3596	1563	1574	7284	1936	2436	2150	5801	2431	54875	79847	134722
	Давтан үзлэг		13	357	16	43	20	11	34	21	196	0	238	238	33	45	1	550	18	106	524	273	244	2981	12334	15315
Цихрийн шижин оношлогдсон		3	7	6	5	4	1	8	6	50	0	4	9	6	3	3	17	1	5	12	14	20	184	265	449	

**Амбулаторид бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, 10 000 хүн амд
/2023 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Бүртгэгдсэн өвчлөл		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Баруун бүс						
Баян-Өлгий	24107	2208.9	9132	1675.6	14975	2740.8
Говь-Алтай	12917	2208.2	5129	1750.5	7788	2667.4
Завхан	22720	3087.9	8624	2350.7	14096	3821.0
Увс	20548	2406.2	7909	1841.0	12639	2978.5
Ховд	26555	2934.2	9552	2105.1	17003	3767.8
Хангайн бүс						
Архангай	19225	2011.8	7833	1634.3	11392	2391.7
Баянхонгор	17314	1927.9	6452	1458.3	10862	2383.8
Булган	16423	2656.3	6242	1984.7	10181	3351.5
Орхон	17205	1620.2	6389	1224.6	10816	2002.3
Өвөрхангай	11272	962.0	4132	709.0	7140	1212.3
Хөвсгөл	23160	1680.7	8583	1254.7	14577	2100.7
Төвийн бүс						
Говьсүмбэр	1268	700.6	479	531.5	789	868.5
Дархан-Уул	14880	1422.0	5766	1122.8	9114	1710.2
Дорноговь	25256	3509.6	10100	2780.0	15156	4253.5
Дундговь	10644	2247.0	4152	1743.5	6492	2756.0
Өмнөговь	22894	3117.3	9467	2548.0	13427	3700.3
Сэлэнгэ	15553	1434.9	6059	1101.3	9494	1778.7
Төв	24270	2592.6	9407	1955.5	14863	3266.2
Зүүн бүс						
Дорнод	23420	2767.9	9054	2119.7	14366	3428.7
Сүхбаатар	10159	1550.3	4359	1325.2	5800	1777.3
Хэнтий	17501	2200.5	6913	1716.7	10588	2696.8
Улаанбаатар						
Улаанбаатар	392919	2506.2	154061	2033.3	238858	2948.5
Улсын дундаж	770210	2305.7	299794	1821.7	470416	2775.6

**Амбулаторид бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2023 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	441.0	227.0	350.6	279.8	51.0
Говь-Алтай	621.1	219.5	238.0	219.5	162.6
Завхан	676.4	395.8	508.4	339.6	176.1
Увс	585.3	338.8	296.7	226.7	29.5
Ховд	705.6	303.9	297.1	337.7	141.2
Бүсийн дундаж	594.7	295.3	340.0	283.6	103.9
Хангайн бүс					
Архангай	422.5	292.2	204.0	232.5	202.8
Баянхонгор	394.1	242.7	206.0	201.2	71.8
Булган	714.6	289.0	597.1	247.8	63.6
Орхон	300.0	231.4	231.9	226.6	20.2
Өвөрхангай	184.0	116.3	77.3	130.7	52.6
Хөвсгөл	418.8	222.1	311.3	147.6	23.4
Бүсийн дундаж	379.8	224.2	249.0	189.6	67.9
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	148.1	133.2	85.6	58.0	3.9
Дархан-Уул	314.4	289.7	86.4	78.9	0.4
Дорноговь	912.7	641.4	318.6	333.2	132.6
Дундговь	557.5	297.4	201.8	214.7	185.6
Өмнөговь	771.9	538.0	229.3	225.6	168.4
Сэлэнгэ	249.5	182.7	221.0	161.1	78.0
Төв	484.8	487.3	387.3	238.2	186.3
Бүсийн дундаж	496.2	382.4	232.1	192.8	109.6
Зүүн бүс					
Дорнод	917.6	354.1	202.5	202.2	36.4
Сүхбаатар	317.6	375.9	90.0	87.1	12.1
Хэнтий	398.8	325.3	325.5	229.2	37.0
Бүсийн дундаж	566.8	350.3	213.0	178.7	29.7
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	397.7	231.6	267.6	241.5	360.8
Улсын дундаж	445.9	269.7	264.0	225.4	213.7

**Амбулаторид бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2023 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	117.7	145.8	131.9	146.8	60.6
Говь-Алтай	116.4	152.1	96.9	60.2	74.2
Завхан	139.9	238.0	151.1	101.8	66.2
Увс	169.6	229.9	150.0	109.8	65.2
Ховд	189.1	165.4	161.2	170.6	97.7
Бүсийн дундаж	147.5	184.4	140.5	124.3	72.5
Хангайн бүс					
Архангай	114.0	98.4	63.4	106.6	36.6
Баянхонгор	98.8	118.9	128.8	100.9	36.7
Булган	82.8	124.9	137.8	63.2	42.5
Орхон	101.2	70.3	113.9	107.6	90.3
Өвөрхангай	86.5	44.0	134.3	32.3	14.8
Хөвсгөл	64.2	136.6	107.7	77.8	26.4
Бүсийн дундаж	89.8	97.4	113.1	80.7	40.1
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	61.9	16.6	21.0	55.8	21.0
Дархан-Уул	138.1	44.6	160.4	22.3	58.4
Дорноговь	259.2	213.6	169.4	167.0	65.5
Дундговь	133.4	135.1	174.2	85.5	65.2
Өмнөговь	190.5	194.9	182.7	98.3	84.6
Сэлэнгэ	111.2	71.4	62.8	63.7	55.6
Төв	164.3	115.7	139.2	127.5	37.9
Бүсийн дундаж	158.4	115.2	136.9	87.9	58.1
Зүүн бүс					
Дорнод	200.2	107.0	220.2	148.9	89.3
Сүхбаатар	190.6	140.7	80.0	71.6	25.6
Хэнтий	123.7	167.6	83.6	194.1	46.1
Бүсийн дундаж	171.0	137.6	132.9	142.5	56.2
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	177.8	136.2	112.5	135.7	102.4
Улсын дундаж	154.5	132.0	121.3	117.3	77.3

Амбулаторид бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, насны ангилал, бүсээр /2023 оны 3-р улиралд/

Аймаг/хот	Насны ангиллаар																		
	хүртэлх 1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
	Баруун бүс																		
Баян-Өлгий	555	1301	1291	1097	1114	1155	1682	2026	1879	1638	1939	2025	1987	1713	1244	590	410	294	167
Говь-Алтай	621	965	960	826	697	550	625	823	971	1012	1018	1063	899	725	508	270	190	135	59
Завхан	1231	1428	1385	1180	974	857	1167	1396	1626	1625	1875	2009	1724	1582	1092	665	398	343	163
Увс	1499	1850	1626	1409	1103	738	961	1255	1239	1264	1281	1489	1636	1328	841	455	307	204	63
Ховд	1495	2070	1977	1573	1275	1271	1792	1961	2028	1772	1840	1946	1741	1421	999	624	406	244	120
Хангайн бүс																			
Архангай	1202	1791	1644	1208	818	803	966	1240	1288	1161	1305	1316	1298	1194	831	532	285	242	101
Баянхонгор	979	1388	1225	1038	805	657	1024	1162	1280	1227	1258	1254	1142	1048	759	451	305	183	129
Булган	481	965	1411	1005	735	400	567	916	924	1040	1085	1358	1435	1604	1056	628	388	255	170
Орхон	404	1061	1139	952	708	585	844	1233	1406	1321	1366	1600	1498	1317	766	461	277	198	69
Өвөрхангай	589	986	937	824	521	482	675	727	806	698	739	677	715	672	442	332	207	170	73
Хөвсгөл	1005	1583	1730	1471	1043	741	1044	1282	1503	1515	1736	2056	2035	1765	1154	645	440	264	148
Төвийн бүс																			
Говьсүмбэр	11	88	103	58	46	67	69	112	109	70	113	94	134	65	56	33	19	15	6
Дархан-Уул	751	1827	1450	1133	730	482	584	831	848	906	971	954	983	980	631	388	238	135	58
Дорноговь	1274	2729	2333	1914	1252	1157	1452	1804	2088	1750	1658	1344	1391	1237	875	471	259	152	116
Дундговь	420	821	869	670	620	413	558	723	744	765	749	766	794	615	503	251	158	109	96
Өмнөговь	1387	2349	1856	1521	916	1090	1461	1840	1841	1517	1380	1414	1391	1155	737	407	263	244	125
Сэлэнгэ	448	1019	1112	940	747	622	717	995	1107	1135	1210	1377	1268	1143	779	465	265	141	63
Төв	929	1866	1917	1566	1072	790	1004	1519	1798	1658	1745	1840	1890	1822	1261	742	393	314	144
Зүүн бүс																			
Дорнод	902	2275	2685	1832	1197	721	1003	1418	1744	1591	1655	1438	1363	1298	1060	603	308	212	115
Сүхбаатар	837	1569	1140	772	430	250	376	552	639	569	603	525	599	501	380	217	92	59	49
Хэнтий	686	1147	985	855	785	739	862	1135	1305	1344	1569	1558	1298	1151	910	539	266	217	150
Улаанбаатар																			
Улаанбаатар	15168	26020	29036	23659	17554	17589	19825	26149	27789	25398	27144	27580	29731	29104	22098	13999	8449	4589	2038
Улсын дундаж	32874	57098	58811	47503	35142	32159	39258	51099	54962	50976	54239	55683	56952	53440	38982	23768	14323	8719	4222

**Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөл, 10 000 хүн амд
/2023 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хот	Бүртгэгдсэн өвчлөл		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Баруун бүс						
Баян-Өлгий	6506	596.1	2230	409.2	4276	782.6
Говь-Алтай	3220	550.5	1177	401.7	2043	699.7
Завхан	4128	561.0	1480	403.4	2648	717.8
Увс	4363	510.9	1706	397.1	2657	626.1
Ховд	6256	691.3	2213	487.7	4043	895.9
Хангайн бүс						
Архангай	3582	374.8	1269	264.8	2313	485.6
Баянхонгор	5059	563.3	1768	399.6	3291	722.3
Булган	2562	414.4	921	292.8	1641	540.2
Орхон	8213	773.4	3182	609.9	5031	931.4
Өвөрхангай	5619	479.5	2091	358.8	3528	599.0
Хөвсгөл	6285	456.1	2202	321.9	4083	588.4
Төвийн бүс						
Говьсүмбэр	1407	777.5	530	588.0	877	965.4
Дархан-Уул	6286	600.7	2312	450.2	3974	745.7
Дорноговь	3924	545.3	1495	411.5	2429	681.7
Дундговь	2048	432.3	750	314.9	1298	551.0
Өмнөговь	3877	527.9	1254	337.5	2623	722.9
Сэлэнгэ	5641	520.4	1899	345.2	3742	701.1
Төв	3754	401.0	1234	256.5	2520	553.8
Зүүн бүс						
Дорнод	4548	537.5	1691	395.9	2857	681.9
Сүхбаатар	4294	655.3	1507	458.1	2787	854.0
Хэнтий	3782	475.5	1262	313.4	2520	641.9
Улаанбаатар						
Улаанбаатар	114808	732.3	42568	561.8	72240	891.7
Улсын дундаж	210162	629.1	76741	466.3	133421	787.2

**Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2023 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үе	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	103.9	105.2	73.8	48.4	52.9
Говь-Алтай	74.2	67.9	63.1	28.0	60.0
Завхан	69.2	75.8	67.3	50.4	74.3
Увс	67.9	90.1	70.5	47.0	54.0
Ховд	99.8	97.3	94.4	57.1	52.7
Бүсийн дундаж	85.3	90.0	74.9	47.5	57.9
Хангайн бүс					
Архангай	56.8	63.7	44.2	30.5	56.0
Баянхонгор	65.0	73.8	69.4	32.2	77.8
Булган	43.5	88.3	39.6	36.4	64.9
Орхон	79.4	149.6	82.8	64.9	35.6
Өвөрхангай	60.5	56.2	66.7	41.9	50.7
Хөвсгөл	59.4	88.0	47.7	42.7	63.8
Бүсийн дундаж	61.9	86.8	59.3	42.3	57.3
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	93.4	80.1	91.7	95.6	81.8
Дархан-Уул	67.7	73.4	56.0	47.0	42.6
Дорноговь	69.9	72.7	60.7	59.9	37.2
Дундговь	65.9	54.3	65.2	39.7	48.8
Өмнөговь	87.6	63.0	59.2	34.3	49.6
Сэлэнгэ	66.1	69.6	42.3	52.4	59.7
Төв	48.7	67.3	29.3	38.2	68.3
Бүсийн дундаж	67.8	68.4	51.5	47.6	53.0
Зүүн бүс					
Дорнод	108.0	48.1	68.1	39.5	39.8
Сүхбаатар	120.7	55.1	46.5	51.6	57.5
Хэнтий	64.8	37.0	46.6	36.7	30.8
Бүсийн дундаж	96.7	46.2	54.5	42.0	41.8
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	104.6	81.1	93.8	73.7	54.5
Улсын дундаж	88.2	78.9	75.9	58.5	54.3

**Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2023 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	Хавдар	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	42.5	57.5	16.1	3.3	12.4
Говь-Алтай	30.3	14.0	30.6	15.0	26.5
Завхан	86.4	31.5	13.3	12.2	26.8
Увс	48.0	14.4	21.9	14.3	20.7
Ховд	56.1	57.6	28.3	17.7	28.9
Бүсийн дундаж	52.6	38.0	21.5	11.9	22.2
Хангайн бүс					
Архангай	30.6	24.3	15.5	10.6	8.7
Баянхонгор	53.0	31.8	15.6	15.1	24.7
Булган	27.0	9.4	19.6	8.6	12.9
Орхон	36.7	55.8	26.5	12.3	14.2
Өвөрхангай	26.5	15.6	19.4	3.4	25.3
Хөвсгөл	30.3	17.7	16.5	8.2	10.4
Бүсийн дундаж	33.8	26.2	18.8	9.4	16.0
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	33.2	115.5	23.8	4.4	62.4
Дархан-Уул	55.0	58.7	23.2	12.6	17.4
Дорноговь	49.5	30.6	23.1	14.7	18.1
Дундговь	17.1	20.1	15.4	3.2	17.7
Өмнөговь	39.6	89.2	22.7	6.1	16.9
Сэлэнгэ	41.0	25.8	9.8	14.9	16.1
Төв	27.5	17.8	9.4	7.8	18.9
Бүсийн дундаж	39.9	43.3	17.1	10.4	19.0
Зүүн бүс					
Дорнод	18.0	17.4	26.6	22.2	33.9
Сүхбаатар	82.1	34.2	33.3	3.5	28.4
Хэнтий	78.1	45.8	16.3	9.4	22.8
Бүсийн дундаж	57.1	32.0	24.9	12.5	28.5
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	42.1	38.8	44.8	50.9	17.7
Улсын дундаж	42.6	36.7	31.5	29.6	18.9

Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн нийт өвчлөл, насны ангилал, бүсээр
/2023 оны 3-р улиралд/

Аймаг/хотын нэр	Насны ангиллаар																		
	1 хүртэлх	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
Баруун бүс																			
Баян-Өлгий	178	233	155	158	198	389	667	637	518	421	436	517	571	530	391	186	144	115	62
Говь-Алтай	214	135	101	109	131	198	210	207	260	224	222	253	241	234	178	118	87	66	32
Завхан	134	138	93	109	131	193	289	319	307	271	299	365	380	332	289	180	130	103	66
Увс	235	239	133	194	167	245	343	305	335	281	296	365	345	309	243	136	93	80	19
Ховд	415	231	166	206	250	355	545	481	465	412	463	460	498	438	330	202	158	124	57
Хангайн бүс																			
Архангай	109	125	68	83	111	187	266	326	259	223	267	298	278	297	261	171	102	103	48
Баянхонгор	184	166	138	179	188	285	376	445	431	389	374	391	434	349	284	169	119	85	73
Булган	64	73	77	112	115	97	143	208	176	187	170	226	218	238	159	120	76	58	45
Орхон	279	328	201	171	172	312	474	744	677	604	632	694	751	804	537	332	245	185	71
Өвөрхангай	255	220	173	228	232	323	402	488	447	365	372	422	433	387	272	233	163	126	78
Хөвсгөл	252	217	195	292	266	354	462	485	454	362	395	524	532	506	379	240	191	110	69
Төвийн бүс																			
Говьсүмбэр	59	78	56	81	64	76	95	109	107	81	109	99	117	102	68	46	30	20	10
Дархан-Уул	303	248	198	228	208	309	366	455	466	451	440	479	538	547	385	267	182	149	67
Дорноговь	131	247	116	145	153	219	272	301	358	271	292	279	278	284	236	150	79	61	52
Дундговь	64	82	52	63	59	107	144	171	160	147	135	151	183	186	122	76	52	52	42
Өмнөговь	106	126	81	89	123	210	274	367	354	261	245	275	352	296	279	150	126	93	70
Сэлэнгэ	141	234	193	228	208	292	336	466	440	340	425	477	498	467	349	248	156	99	44
Төв	86	103	95	108	113	158	233	324	325	281	297	320	325	311	234	185	120	79	57
Зүүн бүс																			
Дорнод	159	256	200	142	141	277	366	447	354	296	300	297	325	375	247	169	102	63	32
Сүхбаатар	410	141	120	138	152	235	347	400	381	311	262	287	280	265	242	154	63	60	46
Хэнтий	109	118	76	126	163	222	256	286	279	269	282	360	325	307	266	142	72	70	54
Улаанбаатар																			
Улаанбаатар	4813	6043	4208	3436	3437	5911	7694	9899	9916	7896	7827	8209	8997	9121	6997	4558	3076	1785	985
Улсын дундаж	8700	9781	6895	6625	6782	10954	14560	17870	17469	14343	14540	15748	16899	16685	12748	8232	5566	3686	2079

Амбулаторид бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан, насны ангиллаар
/2023 оны 3-р улиралд/

№	Өвчний нэршил ӨОУА-10	Бүгд	Насны ангиллаар																		
			1 хүртэлх	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
	A	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	148967	3211	11761	18957	12692	8487	5452	6924	9226	10535	9477	9625	9777	10197	9207	6233	3524	2108	1124	450
2	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	90108	10472	17171	10652	7693	4661	3454	4165	4842	4550	3767	3574	3430	3525	3073	2152	1356	845	468	258
3	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	88195	70	218	342	567	1091	1551	2329	3535	4807	5992	8085	10464	12184	12762	9835	6291	4051	2647	1374
4	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	75310	345	2205	2814	2490	2953	5074	6739	8512	8682	6884	6075	5263	4957	4522	3326	2090	1214	748	417
5	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	71376	938	7182	7445	7301	5444	4867	4902	6117	5598	4492	4217	3734	3073	2510	1530	874	527	382	243
6	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	51619	2761	6928	5628	5385	4115	2621	2802	3261	3159	2590	2605	2412	2253	1998	1395	808	426	291	181
7	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	44092	3461	1417	1876	2244	1959	1696	2397	3367	3853	4077	4125	3878	3354	2641	1780	966	565	301	135
8	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	40515	1350	2071	3028	2711	1512	1101	1400	1934	2194	2459	2993	3188	3326	3454	2874	2129	1422	969	400
9	Яс-бүлчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	39191	64	741	892	1076	969	883	1272	2196	2969	3264	3949	4366	4734	4501	3493	1999	1034	570	219
10	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	25811	377	603	675	750	463	429	668	1058	1533	2153	2897	3116	3620	3204	2269	1168	547	219	62

Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан, насны ангиллаар
/2023 оны 3-р улиралд/

№	Өвчний нэршил	Бүгд	Насны ангиллаар																		
			1 хүртэлх	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
	A	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үе	29458	0	0	0	13	1090	5540	7519	7935	5571	1667	1113	9	1	0	0	0	0	0	0
2	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	26356	19	15	47	94	195	302	462	753	1144	1503	2149	2985	3623	3934	3266	2231	1653	1261	720
3	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	25361	1085	1969	1074	982	832	725	956	1439	1850	1944	2128	2232	2395	2135	1490	933	606	356	230
4	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	19541	3128	4079	2066	1620	927	528	618	732	680	594	592	636	728	782	620	443	304	259	205
5	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	18138	20	211	360	479	718	1151	1512	1862	1874	1729	1604	1493	1344	1267	900	650	462	309	193
6	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	14220	462	352	387	601	618	531	749	1002	1240	1290	1388	1391	1164	1065	836	525	332	189	98
7	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	12244	11	71	126	195	195	218	323	573	712	850	1052	1283	1598	1776	1409	862	534	318	138
8	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	10524	143	634	915	797	566	542	613	851	883	832	827	736	678	538	369	216	171	120	93
9	Хавдар	9878	25	134	109	135	97	127	178	331	613	819	1019	1143	1336	1417	1050	648	427	191	79
10	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	6320	168	658	543	656	563	283	324	385	375	326	383	366	382	313	226	156	91	78	44

БҮЛЭГ IV. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

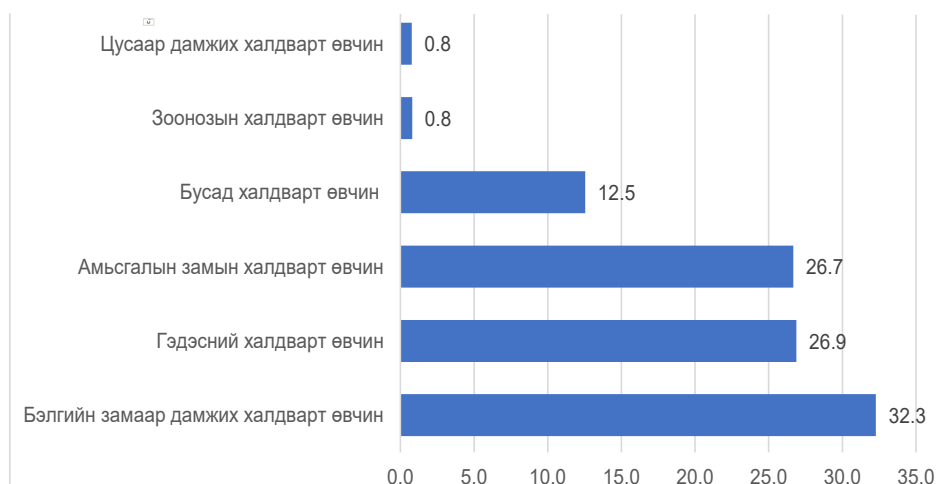

БҮЛЭГ 5. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

Улсын хэмжээнд 2023 оны 3-р улирлын байдлаар 24 төрлийн 7175 халдварт өвчний тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 20.8 ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеэс 39074 тохиолдлоор буюу 10000 хүн амд ногдох өвчлөл 114.9-оор буурсан байна.

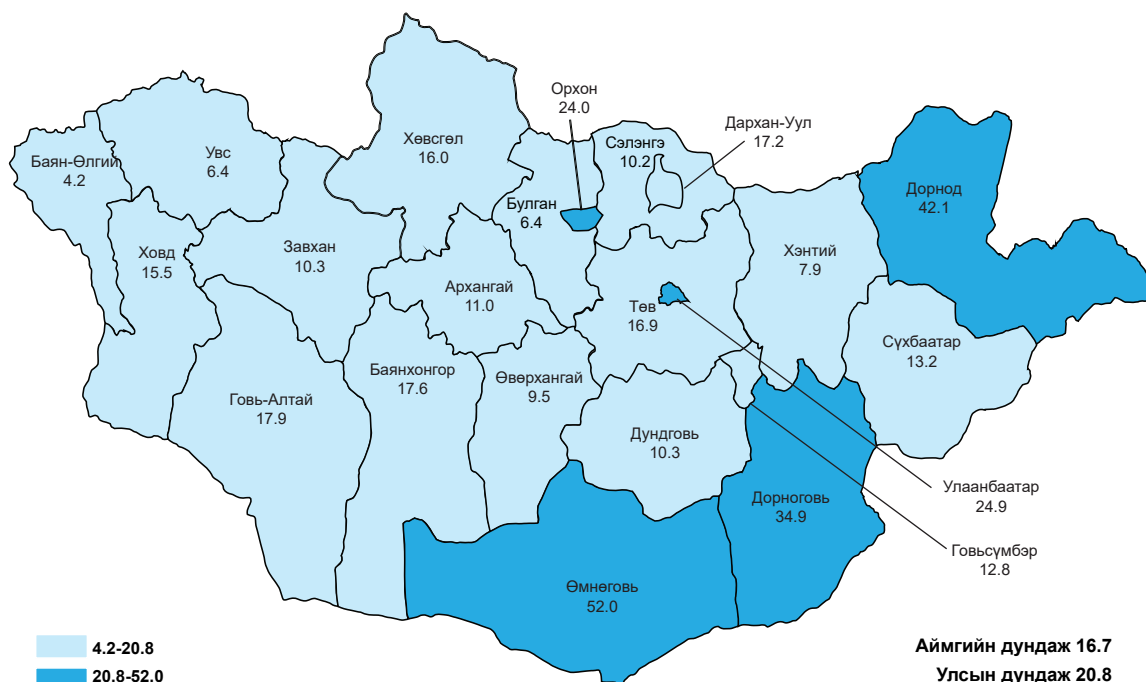
Бүртгэгдсэн халдварт өвчнийг аймгуудаар харьцуулбал: 10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнийг аймгуудаар харьцуулбал: Өмнөговь (52.0), Дорнод (42.1), Дорноговь, (34.9), Орхон (24.0) аймгуудад болон Улаанбаатар хотод (24.9) улсын дундаж үзүүлэлтээс 3.2-31.2 өндөр байна.

Зураг 19. Халдварт өвчний бүтэц, хувиар, 2023 оны 3-р улиралд

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад салхинцэцэг, цусан суулга, халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулга, улаан эсэргэнэ, сальмонеллөз, тэмбүү, бактерийн гаралтай хоолны хордлого, ёлом, гахайн хавдар, вирүст гепатит, хачигт энцефалит, бруцеллөз, төрөлхийн тэмбүү, тарваган тахал, боом, халдварт эритем өвчлөл 1-859 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна.

Зураг 20. Халдварт өвчин, 10 000 хүн амд, 2023 оны 3-р улиралд

Гэдэсний халдварт өвчин

2023 оны 3-р улирлын байдлаар цусан суулга, сальмонеллөз, халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулга, хүнснээс гаралтай бактерт хордлого, гар хөл амны өвчин зэрэг 5 төрлийн гэдэсний халдварт өвчний 1929 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Өмнөх оны мөн үеэс 728 тохиолдлоор өссөн байна.

Гэдэсний халдварт өвчний 57.1 хувийг цусан суулга, 3.6 хувийг бактерийн гаралтай хоолны хордлого, 15.8 хувийг гар хөл амны өвчин, 7.4 хувийг сальмонеллөз, 16.1 хувийг халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулгалт халдвар тус тус эзэлж байна.

Халдварт өвчин /ӨОУА-10 нэршлээр/	2022		2023		Өсөлт /бууралт/	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Балнад	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Цусан суулга	548	1.6	1102	3.2	554	1.6
Вирүст хепатит А	3	0.0	0	0.0	-3	0.0
Гар, хөл, амны өвчин	582	1.7	304	0.9	-278	-0.8
Хүнснээс гаралтай бактерт хордлого	7	0.0	69	0.2	62	0.2
Суулгалт халдвар	22	0.1	311	0.9	289	0.8
Сальмонеллөз	39	0.1	143	0.4	104	0.3

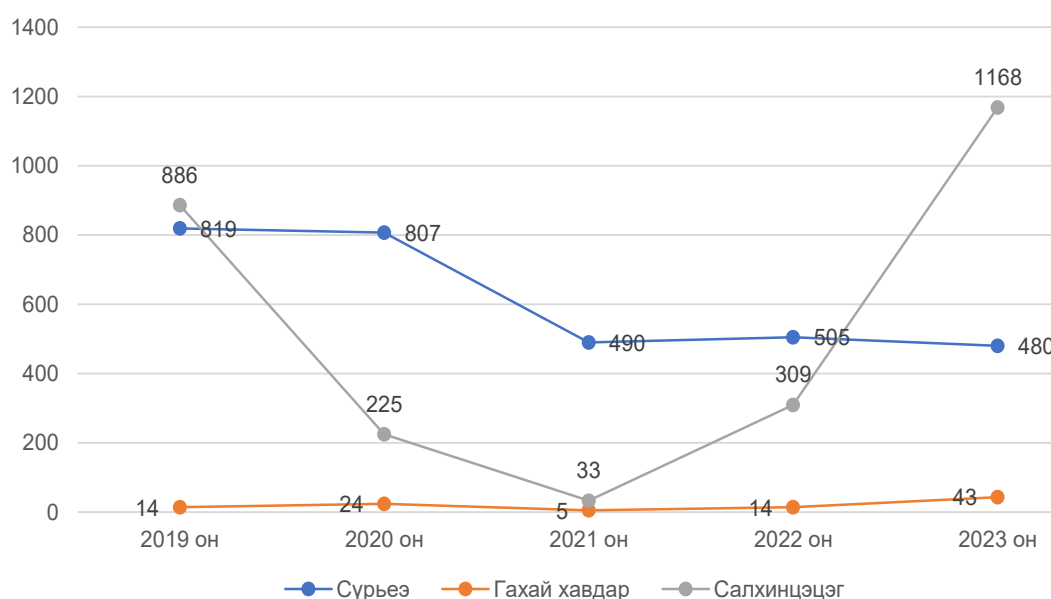
Вирүст хепатит

2023 оны 3-р улирлын байдлаар 55 тохиолдол буюу 10 000 хүн амд 0.2 ногдож байна. Өнгөрсөн оны мөн үеэс 12 тохиолдлоор буурсан байна.

Амьсгалын замын халдварт өвчин

2023 оны 3-р улирлын байдлаар бүртгэгдсэн амьсгалын замын халдварт өвчний дотор салхинцэцэг 61.1, сүрьеэ 25.1, улаан эсэргэнэ 8.7, ёлом 2.8, гахай хавдар 2.2, халдварт эритем 0.1 хувийг тус тус эзэлж байна.

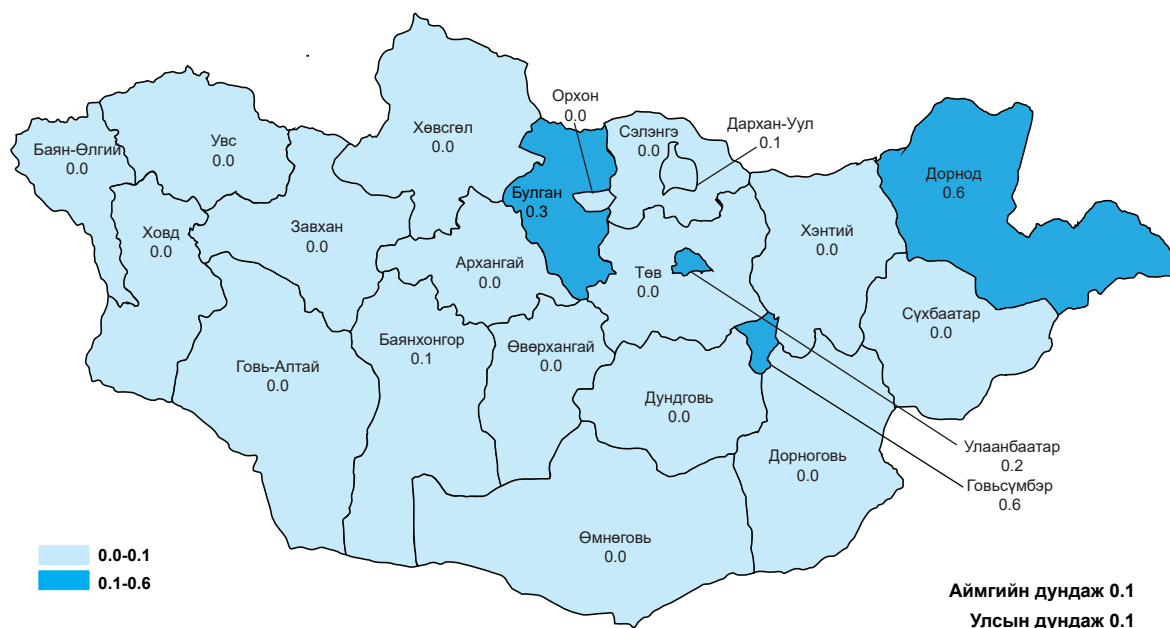
Зураг 21. Амьсгалын замын халдварт өвчин, бодит тоогоор, 2019-2023 оны 3-р улиралд

Гахай хавдар

2023 оны 3 дугаар улирлын байдлаар гахай хавдар өвчний 43 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 29 тохиолдлоор өссөн байна.

Зураг 22. Гахай хавдрын өвчлөл, 10 000 хүн амд, 2023 оны 3-р улиралд

Сүрьеэгийн өвчлөл

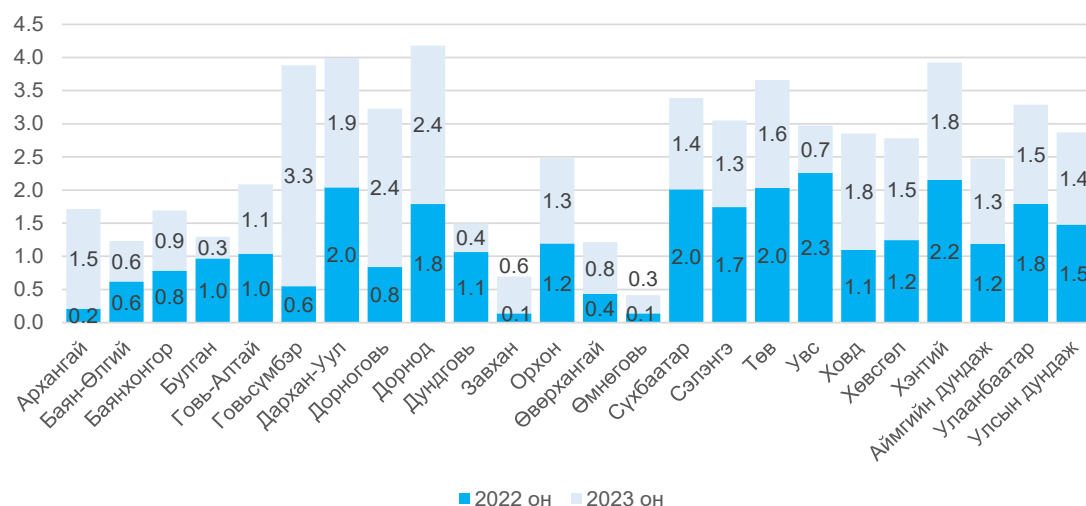
2023 оны 3-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд сүрьеэ өвчний 480 шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 6.7 хувийг эзэлж байна. 10 000 хүн амд ногдох өвчлөл 1.4 байна.

Өнгөрсөн оны мөн үеэс 25 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт өвчлөлийн 253 тохиолдол буюу 52.7 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн байна.

Хүснэгт 14. Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин, 10 000 хүн амд, 2021-2023 оны 3-р улиралд

Байршил	2021 он	2022 он	2023 он
Улсын дундаж	1.5	1.5	1.4
Улаанбаатар	2.1	1.8	1.5
Аймгийн дундаж	0.9	1.2	1.3

Зураг 23. Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин, 10 000 хүн амд, 2022-2023 оны 3-р улиралд

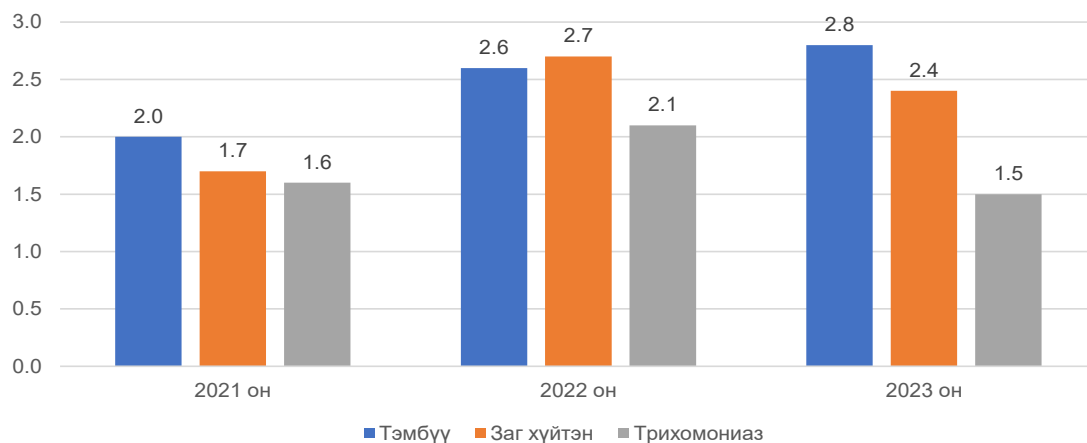
Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин

2023 оны 3-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 2316 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 32.3 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеэс 212 тохиолдлоор буурсан байна.

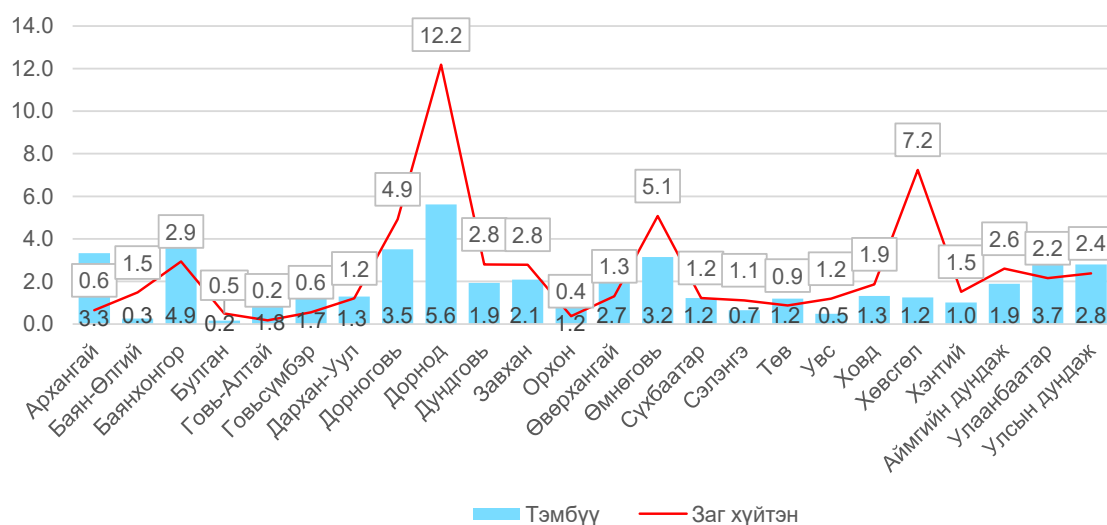
Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 35.5 хувийг заг хүйтэн, 41.8 хувийг тэмбүү, 22.4 хувийг трихомониаз, 0.3 хувийг ХДХВ/ДОХ тус тус эзэлж байна.

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад трихомониаз (195), заг хүйтэн (114) тохиолдлоор буурч, тэмбүү (97) тохиолдлоор өсч, ХДХВ/ДОХ өмнөх оны мөн үетэй ижил байна.

Зураг 24. Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин, 10 000 хүн амд, 2021-2023 оны 3-р улиралд

Зураг 25. Заг хүйтэн, тэмбүүгийн өвчлөл, 10 000 хүн амд, 2023 оны 3-р улиралд

Халдварт өвчний шалтгаант нас баралт

Улсын хэмжээнд 2023 оны 3-р улирлын байдлаар халдварт өвчний нас баралтын нийт 21 тохиолдол бүртгэгдсэнээс сүрьеэ (15), вирус хепатит (2), тарваган тахал (1), хачигт энцефалит (1), сальмонеллөз (1), төрөлхийн тэмбүү (1) тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна.

БҮЛЭГ V. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

БҮЛЭГ 6. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

2023 оны 3-р улирлын байдлаар нас баралтын 4308 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 229 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт нас баралтын 2664 тохиолдол буюу 61.8 хувь нь эрэгтэй, 1644 буюу 38.2 хувь нь эмэгтэй байна.

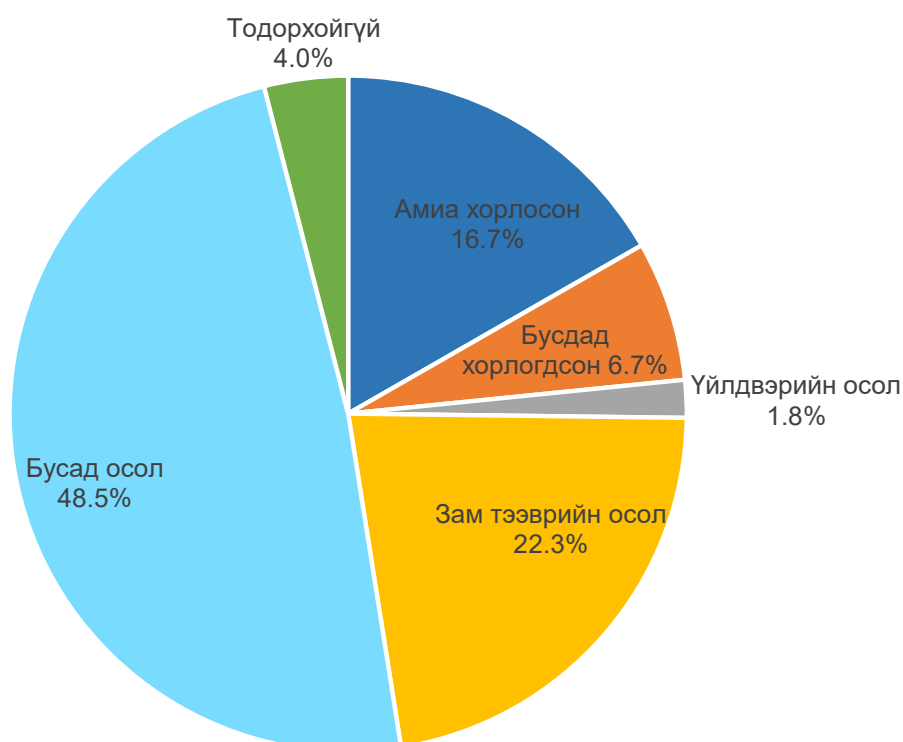
Нийт нас баралтын 32.6 хувь нь эмнэлэгт нас барсан бөгөөд үүнээс 348 тохиолдол буюу 24.8 хувийг хоног болоогүй нас баралт эзэлж байна. Эмнэлэгт хоног болоогүй нас баралт өмнөх оны мөн үеэс 29 тохиолдлоор өссөн үзүүлэлттэй байна.

2023 оны 3-р улирлын байдлаар хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 4.0)
- Хавдар (10 000 хүн амд 3.3)
- Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан (10 000 хүн амд 2.3)
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 0.9)
- Амьсгалын тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 0.5) орж байна.

Осол гэмтэл, гадны шалтгаант нас баралтын 785 тохиолдол бүртгэгдэж, нийт нас баралтын 18.2 хувийг эзэлж байна.

Зураг 29. Нас баралтын гадны шалтгаан, хувиар, 2023 оны 3-р улиралд

Хүн амын нас баралт, 1000 хүн амд харьцуулснаар
/2023 оны 3-р улиралд/

Аймаг/хотын нэр	Нас баралт		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд
Баруун бүс	506	1.21	310	1.48	196	0.94
Баян-Өлгий	125	1.15	75	1.38	50	0.92
Говь-Алтай	75	1.28	45	1.54	30	1.03
Завхан	87	1.18	57	1.55	30	0.81
Увс	114	1.33	75	1.75	39	0.92
Ховд	105	1.16	58	1.28	47	1.04
Хангайн бүс	811	1.33	513	1.70	298	0.97
Архангай	151	1.58	102	2.13	49	1.03
Баянхонгор	129	1.44	78	1.76	51	1.12
Булган	85	1.37	55	1.75	30	0.99
Орхон	118	1.11	72	1.38	46	0.85
Өвөрхангай	154	1.31	97	1.66	57	0.97
Хөвсгөл	174	1.26	109	1.59	65	0.94
Төвийн бүс	630	1.22	424	1.63	206	0.80
Говьсүмбэр	16	0.88	9	1.00	7	0.77
Дархан-Уул	104	0.99	64	1.25	40	0.75
Дорноговь	104	1.45	69	1.90	35	0.98
Дундговь	65	1.37	43	1.81	22	0.93
Өмнөговь	84	1.14	63	1.70	21	0.58
Сэлэнгэ	125	1.15	82	1.49	43	0.81
Төв	132	1.41	94	1.95	38	0.84
Зүүн бүс	251	1.09	158	1.36	93	0.82
Дорнод	98	1.16	65	1.52	33	0.79
Сүхбаатар	64	0.98	35	1.06	29	0.89
Хэнтий	89	1.12	58	1.44	31	0.79
Улаанбаатар	2110	1.35	1259	1.66	851	1.05
Улсын дундаж	4308	1.29	2664	1.62	1644	0.97

**Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, аймгаар
/2023 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин		Хавдар		Гадны шалтгаант нас баралт		Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин		Амьсгалын тогтолцооны өвчин	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Баруун бүс										
Бүсийн дүн	190	4.6	143	3.4	69	1.7	21	0.5	14	0.3
Баян-Өлгий	51	4.7	29	2.7	13	1.2	3	0.3	3	0.3
Говь-Алтай	27	4.6	25	4.3	8	1.4	7	1.2	1	0.2
Завхан	34	4.6	28	3.8	14	1.9	2	0.3	0	0.0
Увс	49	5.7	32	3.7	17	2.0	5	0.6	4	0.5
Ховд	29	3.2	29	3.2	17	1.9	4	0.4	6	0.7
Хангайн бүс										
Бүсийн дүн	314	5.2	208	3.4	139	2.3	34	0.6	22	0.4
Архангай	51	5.3	34	3.6	42	4.4	3	0.3	4	0.4
Баянхонгор	44	4.9	36	4.0	22	2.4	9	1.0	4	0.4
Булган	35	5.7	20	3.2	13	2.1	4	0.6	1	0.2
Орхон	43	4.0	33	3.1	14	1.3	7	0.7	4	0.4
Өвөрхангай	64	5.5	39	3.3	23	2.0	4	0.3	5	0.4
Хөвсгөл	77	5.6	46	3.3	25	1.8	7	0.5	4	0.3
Төвийн бүс										
Бүсийн дүн	200	3.9	147	2.8	130	2.5	43	0.8	35	0.7
Говьсүмбэр	6	3.3	3	1.7	4	2.2	0	0.0	0	0.0
Дархан-Уул	29	2.8	36	3.4	10	1.0	8	0.8	3	0.3
Дорноговь	29	4.0	18	2.5	30	4.2	9	1.3	5	0.7
Дундговь	31	6.5	16	3.4	8	1.7	3	0.6	5	1.1
Өмнөговь	20	2.7	22	3.0	18	2.5	5	0.7	9	1.2
Сэлэнгэ	43	4.0	26	2.4	23	2.1	8	0.7	5	0.5
Төв	42	4.5	26	2.8	37	4.0	10	1.1	8	0.9
Зүүн бүс										
Бүсийн дүн	72	3.1	74	3.2	48	2.1	17	0.7	9	0.4
Дорнод	35	4.1	28	3.3	15	1.8	5	0.6	3	0.4
Сүхбаатар	14	2.1	22	3.4	12	1.8	5	0.8	3	0.5
Хэнтий	23	2.9	24	3.0	21	2.6	7	0.9	3	0.4
Улаанбаатар										
Улаанбаатар	566	3.6	542	3.5	399	2.5	198	1.3	102	0.7
Улсын дундаж	1342	4.0	1114	3.3	785	2.3	313	0.9	182	0.5

Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, аймгаар
/2023 оны 3-р улиралд/

Аймаг/хотын нэр	Төрөх тойрны перинаталь үед үүсэх оёг		Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин		Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин		Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд		Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Баруун бүс										
Бүсийн дүн	15	0.4	10	0.2	14	0.3	6	0.1	9	0.2
Баян-Өлгий	9	0.8	2	0.2	6	0.5	2	0.2	2	0.2
Говь-Алтай	2	0.3	1	0.2	0	0.0	1	0.2	1	0.2
Завхан	1	0.1	3	0.4	2	0.3	2	0.3	1	0.1
Увс	1	0.1	2	0.2	2	0.2	0	0.0	1	0.1
Ховд	2	0.2	2	0.2	4	0.4	1	0.1	4	0.4
Хангайн бүс										
Бүсийн дүн	14	0.2	8	0.1	19	0.3	19	0.3	11	0.2
Архангай	2	0.2	2	0.2	2	0.2	4	0.4	2	0.2
Баянхонгор	1	0.1	0	0.0	4	0.4	4	0.4	2	0.2
Булган	1	0.2	0	0.0	3	0.5	3	0.5	2	0.3
Орхон	4	0.4	1	0.1	3	0.3	3	0.3	3	0.3
Өвөрхангай	3	0.3	2	0.2	5	0.4	2	0.2	1	0.1
Хөвсгөл	3	0.2	3	0.2	2	0.1	3	0.2	1	0.1
Төвийн бүс										
Бүсийн дүн	15	0.3	4	0.1	17	0.3	13	0.3	13	0.3
Говьсүмбэр	1	0.6	0	0.0	1	0.6	0	0.0	0	0.0
Дархан-Уул	2	0.2	1	0.1	6	0.6	3	0.3	1	0.1
Дорноговь	1	0.1	1	0.1	1	0.1	2	0.3	5	0.7
Дундговь	2	0.4	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Өмнөговь	3	0.4	0	0.0	1	0.1	3	0.4	1	0.1
Сэлэнгэ	4	0.4	2	0.2	6	0.6	1	0.1	5	0.5
Төв	2	0.2	0	0.0	2	0.2	4	0.4	1	0.1
Зүүн бүс										
Бүсийн дүн	1	0.0	5	0.2	5	0.2	5	0.2	6	0.3
Дорнод	1	0.1	3	0.4	2	0.2	2	0.2	3	0.4
Сүхбаатар	0	0.0	1	0.2	1	0.2	1	0.2	1	0.2
Хэнтий	0	0.0	1	0.1	2	0.3	2	0.3	2	0.3
Улаанбаатар										
Улаанбаатар	71	0.5	68	0.4	33	0.2	39	0.2	35	0.2
Улсын дундаж	116	0.3	95	0.3	88	0.3	82	0.2	74	0.2

Нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, насны ангилал, хүйсээр
/2023 оны 3-р улиралд/

№	Өвчний нэршил ӨОУА-10	Хүйс	Бүгд	Насны ангиллаар																	
				1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
1	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /I00-199/	Эр	788	1	0	0	1	0	3	17	23	35	55	81	105	104	94	58	62	70	79
		Эм	554	3	0	1	1	2	2	4	10	12	22	24	31	43	52	58	65	83	141
		Бүгд	1342	4	0	1	2	2	5	21	33	47	77	105	136	147	146	116	127	153	220
2	Хавдар /C00-D48/	Эр	613	1	1	0	4	0	3	8	13	18	42	66	80	122	116	47	37	33	22
		Эм	501	1	3	0	2	0	2	3	14	15	21	33	48	71	80	59	70	43	34
		Бүгд	1114	2	4	0	6	0	5	11	27	33	63	99	128	193	196	106	107	76	56
3	Осол гэмтэл, хордлого гадны шалтгаант үхэл /V00-Y99/	Эр	634	6	19	10	14	26	37	63	74	77	78	67	61	42	29	6	2	2	3
		Эм	151	5	5	5	4	6	6	11	22	18	20	20	10	8	3	0	3	1	0
		Бүгд	785	11	24	15	18	22	32	43	74	96	95	98	87	71	50	32	6	5	3
4	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /K00-K99/	Эр	180	2	1	0	1	0	2	5	13	24	38	25	21	11	14	6	3	8	6
		Эм	133	1	0	0	0	0	3	2	9	6	13	12	15	16	13	11	10	10	12
		Бүгд	313	3	1	0	1	0	5	7	22	30	51	37	36	27	27	17	13	18	18
5	Амьсгалын тогтолцооны өвчин /J00-J99/	Эр	113	7	6	0	0	0	0	1	4	4	9	8	14	12	17	10	8	3	10
		Эм	69	7	0	2	0	0	1	1	3	0	0	4	8	1	9	4	3	8	18
		Бүгд	182	14	6	2	0	0	1	2	7	4	9	12	22	13	26	14	11	11	28
6	Төрөх тойрны /перинаталь үед үүсэх зарим оёг /P00-P96/	Эр	70	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Эм	46	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Бүгд	116	116	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин /A00-B99/	Эр	65	2	1	1	2	4	0	6	6	6	5	9	5	8	3	3	0	2	2
		Эм	30	3	1	0	1	0	2	1	2	0	2	2	1	4	5	2	1	2	1
		Бүгд	95	5	2	1	3	4	2	7	8	6	7	11	6	12	8	5	1	4	3
8	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /N00-N99/	Эр	51	0	0	0	0	1	0	0	0	1	3	5	9	6	7	5	6	4	4
		Эм	37	0	0	0	0	0	1	0	0	0	5	2	5	4	2	4	2	4	8
		Бүгд	88	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	8	7	14	10	9	9	8	12
9	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд /E00-E90/	Эр	46	0	0	0	0	1	0	1	3	1	0	5	7	4	8	5	5	2	4
		Эм	36	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	6	7	4	6	4	3
		Бүгд	82	0	0	0	0	1	0	2	3	1	0	7	13	11	12	11	9	5	7
10	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин /G00-G99/	Эр	50	1	2	4	6	2	4	1	2	2	2	6	4	2	0	3	3	1	3
		Эм	24	3	1	1	2	0	1	1	3	2	0	0	1	0	2	1	0	1	3
		Бүгд	74	4	3	5	8	2	5	2	5	4	2	6	5	2	2	4	3	2	6

Эрхлэгч: Б.Нарантуяа

Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн захирал

Мэдээ хянасан: Б.Доржмягмар

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны дарга

С.Даваажаргал

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны ахлах мэргэжилтэн

Мэдээ нэгтгэсэн: Х.Дэлгэрмаа

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны мэргэжилтэн

Д.Сумъяа

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны мэргэжилтэн

Л.Баянжаргал

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны мэргэжилтэн

Хэвлэлийн эх бэлтгэсэн: Л. Баянжаргал

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны мэргэжилтэн